PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 128 (8221)

TRST, sreda, 31. maja 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NEUSPEŠNI MANEVRI DEMOKRISTJANOV V KORIST LIBERALCEV

Poslanska zbornica je izvolila predsedstvo Do kraja so omejili prisotnost PLI in MSI

Predsednik Leone je včeraj pričel posvetovanja za sestavo nove vlade - Vedno bolj verjeten poizvedovalni mandat Andreottiju

RIM, 30. — Poslanska zbornica je danes s precejšnjimi težavami po zakulisnih manevrih, prerekanjih in ob daljši prekinitvi, končno je izvolila člane predsedstva, in to na ta način, da so do skrajne možnosti omejili prisotnost liberalcev in misovcev. Predsednik Leone pa je dopoldne pričel posvetovanja za sestavo nove vlade, ki bodo postala zanimivejša šele v soboto in nedeljo, ko bo sprejel načelnike parlamentarnih skupin in tajnike strank.

Že pri volitvi štirih podpredsednikov poslanske zbornice se je danes zataknilo, saj se stranke nikakor niso mogle sporazumeti. Demokristjani so zahtevali, da mora biti na vsak način izvoljen liberalec in da morajo istočasno ohraniti dve mesti. Vse ostale stranke so jim odgovorile, da če že hočejo imeti liberalca, naj žrtvujejo svoje mesto. Prišlo je do glasovanja, in ker vsak poslanec lahko glasuje samo za dve imeni, sta bila povsem logično izvoljena dva demokristjana Zaccanini (301 glas), in Lucifredi (261) ter dva komunista Boldrini (178) in Nilde Jotti (175). Pri tem je zanimivo, da je predstavnik skrajne desnice v KD Lucifredi prejel manj glasov od Zaccaninija.

Čim je bil znan rezultat, sta skočila s svojih sedežev liberalca Malagodi in Bozzi. Pričel se je prepir z demokristjani in končno je prišlo do uradnega sporočila tiskovnega urada PLI, da so se Piccoli, Bozzi in Malagodi sporazumeli o obveznosti KD, da si bo prizadevala za izvolitev liberalnih predstavnikov za predsednika ene izmed komisij zbornice in ene komisije senata.

Brez težav so izvolili kvestorje: demokristjana Tantara (262), socialdemokrata Cecchelinija (299) in komunista Buzetta (177).

Ponovno pa se je zapletlo pri izvolitvi tajnikov in so bili izvoljeni: demokristjana Armani in Gerardin, komunista D'Alessio in Tistilo, republikanec Gunnella, liberalec Papa, socialist Dino Moro in član sardinske stranke izvoljen kot neodvisen levičar na listi KPI Columbu. Kot vidimo torej, ni bil izvoljen misovec, čeprav to predvideva člen 5 pravilnika zbornice, katerega tretji odstavek določa, da morajo biti v predsedstvu zastopane vse parlamentarne skupine. Ponovno je prišlo do sporov in končno so zasedanje poslanske zbornice prekinili. Sestali so se načelniki skupin in zadevo so uredili na ta način, da je Sardinec Columbu odstopil, na njegovo mesto pa je prišel misovec Guarra.

Predsednik Leone je danes dopoldne ob 10. uri pričel posvetovanja, ko je sprejel bivšega predsednika republike Gronchija, ki je po razgovoru samo izjavil, da pričakuje, da bodo lahko rešili vse težave. Bolj zgovoren pa je bil Saragat, ki je zavrnil enobarvno vlado in zagovarjal vlado levega centra, vendar s pogojem, da se povrne k svojemu izvoru, naj bo torej popolnoma avtonomna v odnosu do skrajne desnice, kot tudi do komunistov.

Nato je Leone sprejel predsednika obeh zbornic in najprej Pertinija, nato pa Fanfanija, ki nista ničesar povedala. Ob 13. uri je sprejel Scelbo, ki je bil poleminčen do demokristjanov, češ da je menil, da ne bodo potrebna posvetovanja, ker se je predvidevalo, da bo njegova stranka takoj imenovala svojega kandidata za sestavo vlade. Obžaloval je, da to ni bilo mogoče in da je seveda sedaj potrebno posvetovanje predsednika republike.

Popoldne ob 17. uri je Leone sprejel bivšega predsednika ustavodajne skupščine komunista Terracinija, ki je dejal, da so po toliko aritmetičnih računih o večinah končno pričeli z resnim razgovorom o političnih vprašanjih. KD je še vedno večinska stranka in njena je pobuda, kako naj se rešuje kriza. KD mora povedati, kaj namerava napraviti in na kakšen način bo to napravila. Samo potem se bodo lahko izrekle druge stranke.

Bivši predsednik senata Merzagora je izjavil, da pričakuje, da se bo nehalo z zapostavljanjem. Bucciarelli Ducci je mnenja, da je po vsakih volitvah še zlasti težko sestaviti vlado, saj so vsem še na vidiku polemike iz razdobja volilne kampanje. Zavedati pa se je treba resne odgovornosti in številnih vprašanj, ki jih je treba rešiti. Zadnjega je danes sprejel Leone bivšega predsednika vlade Parrija.

Jutri dopoldne bo Leone sprejel Rumorja, Colomba in zvečer ob 20. uri Mora. Posvetovanja se bodo nato v četrtek in petek prekinila in se bodo nadaljevala v soboto in nedeljo.

V Rimu so na splošno mnenja, da bo Leone poveril poizvedovalni mandat Andreottiju. Istočasno pa tudi pravijo, da za sedaj še niso možna nobena predvidevanja, ker je položaj zelo zapleten in so možne različne rešitve.

Danes se je nadaljevalo zasedanje centralnega komiteja KPI, ki se bo nadaljevalo pojutrišnjem.

Dopoldne so se sestali demokristjanski poslanci in senatorji, ki bi morali izvoliti člane izvršnih odborov. Ponovno je prišlo do dokaj ostrega spora med demokristjanskimi poslanci, saj se niso dogovorili za kandidatno listo in bodo predložili dve kandidatni listi: 13 kandidatov za večino in 6 kandidatov za levico KD. Tudi to odraža ved no ostrejše notranje spore v KD.

Spremembe pri dnevniku «Il Globo»

RIM, 30. — Antonio Ghirelli bo s prvim junijem prevzel vodstvo dnevnika «Il Globo», namestnik ravnatelja bo Mario Pirani in svetovalec založnika Fausto Coen. S to spremembo bo dnevnik «Il Globo» spremenil svoj gospodarski značaj in bo postal politično - gospodarski dnevnik.

SLOVESNOST NA BEOGRAJSKEM VSEUČILIŠČU

Predsedniku Titu so podelili častni naslov doktorja znanosti

Velik razvoj jugoslovanskih visokih in višjih šol - Tito je obiskal tudi beograjski urbanistični zavod in je bil gost mestne skupščine Beograda

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 30. — Predsednik republike maršal Tito je imel danes dopoldne naporen dan. Najprej se je udeležil slovesne seje beograjskega vseučilišča, kjer mu je bil podeljen častni naslov doktorja znanosti, zatem je obiskal urbanistični zavod Beograda, kjer se je seznanil z načrtom za razvoj Beograda do leta 2000. Iz urbanističnega zavoda je odšel v mestno skupščino, kjer mu je bila izročena «poslanica Boegrada» in prirejeno kosilo.

Točno ob 10. je predsednik republike s soprogo prispel v slovesno dvorano rektorata beograjskega vseučilišča, kjer so ga pozdravili rektor dr. Gligorijević, predsednik skupščine Srbije Marković, predsednik mestne skupščine Pešić, številni funkcionarji zveze, republike in mesta. rektorji skoraj vseh jugoslovanskih vseučilišč, vsi dekani beograjskih fakultet, člani vseučiliške skupščine, profesorji in mnogi študentje. Po pozdravnem govoru rektorja Gligorijevića ki je med drugim ugotovil, da je častni doktorat enoglasno dodeljen predsedniku republike na pobudo študentov in profesorjev, je pobudnik dr. Janković v svojem govoru poudaril Titov ustvarjalno revolucionarno, predvojno, medvojno in povojno delo, njegov prispevek k razvoju socializma v sodobni dobi. Prof. Janković je posebno poudaril, da je Tito tvorec zunanje-političnih načel, na katerih temelji neodvisno in ustvarjalno delovanje Jugoslavije na mednarodnem področju. Tito je ideolog, pobudnik in uresničevalec politike neuvrščenosti, humanist v vojni in miru. Tito je vnesel humanizem kot osnovno idejo v mednarodno in politično doktrino.

Tito je v človeku videl ideal političnih stremljenj, človek je smisel njegove borbe in akcije. Po njegovem govoru je rektor dr. Gligorijević izročil predsedniku Titu diplomo častnega doktorja in zlato plaketo beograjskega vseučilišča.

Predsednik republike je v svojem zahvalnem govoru poudaril, da visoko ceni priznanje največjega in najstarejšega vseučilišča Jugoslavije iz katerega je izšla vrsta znanstvenih in kulturnih delavcev, umetnikov in drugih ustvarjalcev. Beograjsko vseučilišče je bilo vedno trdnjava v borbi proti nasilju, neljudskim režimom, beograjsko vseučilišče je dalo med narodnoosvobodilno vojno 200 narodnih herojev. Kadri, ki so izšli z beograjskega vseučilišča po vojni so prav tako dali velik prispevek k razvoju ne le Beograda in Srbije, temveč cele Jugoslavije. Tito je omenil rezultate, ki so bili doseženi po vojni v razvoju visokih šol v Jugoslaviji. Danes na 246 visokih in višjih šolah Jugoslavije študira nad 250.000 študentov, po vojni je diplomiralo okrog 400 tisoč študentov.

Tito je ugotovil, da je po vojni prišlo do preobrazbe, da so se zmanjšale razlike med umnim in fizičnim delom, med intelektualci in delavci. Samoupravljanje, po besedah Tita, nudi inteligenci najboljše pogoje za svobodno ustvarjanje, za vsestranske pobude in najširšo družbeno uveljavitev. Tito je pripomnil, da se stanje v vrstah inteligence ne sme gledati izolirano od skupnih tokov samoupravnega razvoja in opozoril, da so v vrstah inteligence tudi protisamoupravni in drugi protisocialistični pojavi. Zadnje čase se je pojavilo majhno napadalno nacionalistično zagrizeno število intelektualcev, kot duhovni misionar «nacionalnih interesov» in skuša graditi svoje pozicije na nasprotovanju nacij, na pačenju preteklosti in na poveličevanju samo svojega naroda.

Izkušnje iz preteklosti govore, da so prav taki ljudje prizadeli največjo škodo lastnemu narodu in da ostajajo povzročitelji sovraštva in bratomorstva. Zato predstavljajo največjo nevarnost za bodočnost naše večnacionalne skupnosti. Prav zato so vsi obvezani, da hitreje izpopolnjujejo družbene odnose, da zboljšujejo pogoje delovanja inteligence. Pri tem posebno važno mesto zavzema vprašanje reforme univerze, ki mora med drugim zagotoviti sodobnejši pouk, ki bo doslednejše temeljil na marksizmu. Jugoslovanski družbi so potrebni strokovnjaki, ki ne bodo udeleženci v proizvodnji, temveč aktivni samoupravljavci ljudi, ki bodo sodelovali v ustvarjanju politike in njenem izvajanju

Tito je izrazil nezadovoljstvo, da je trenutno na vseučilišču premalo študentov iz vrst delavskih in kmetskih družin ter poudaril, da mora biti politika štipendiranja usmerjena predvsem na pomoč šolanja otrok siromašnih delavskih in kmečkih družin. Tudi to vprašanje je dejal Tito, spada v okvir reforme vseučilišča. Na kraju svojega govora je ugotovil, da so v socialističnih samoupravnih odnosih ustvarjeni pogoji za razvoj ustvarjalne, znanstvene in družbene socialistične misli.

Po slovesnosti na vseučilišču, je Tito obiskal beograjski urbanistični zavod, kjer se je seznanil z načrtom razvoja Beograda do leta 2000. Tito se je posebno zanimal za širjenje mesta na levem bregu Donave, priporočal urbanistom, da razmislijo o ureditvi rekreacijskega in športnega centra na velikem otoku med sotočjem Save in Donave in da skrbe, da bo mesto imelo čimveč zelenih površin.

Iz urbanističnega zavoda je Tito s soprogo prispel v mestno skupščino, kjer mu je predsednik mestne konference SZDL Pero Djoković izročil «poslanico Beograda», ki so jo v imenu meščanov podpisali zastopniki družbeno - političnih organizacij skupščine Beograda in mestne gospodarske zbornice. Med kosilom, ki je bilo v njegovo čast prirejeno v mestni skupščini je Tito v odgovor na zdravico predsednika skupščine Pešića ugotovil, da se je Beograd pokazal kot mučeniško in junaško mesto in poudaril velik prispevek Beograda v prvi fazi organiziranja vstaje in med vojno.

BOŽO BOŽIČ

PO SKLEPIH UIL IN CISL

Lama (CGIL) predlaga sindikalno federacijo

Federacija naj bi bila most, da se doseže sindikalna enotnost - Trije pogoji CGIL

RIM, 30. — Po zadnjih sklepih vodstev UIL in CISL je prišlo do določenega zastoja procesa sindikalne enotnosti. Kot smo že poročali, je večina članov centralnega komiteja UIL sklenila, da odloži izredni kongres sindikalne konfederacije in je s tem prekršila obvežnosti, ki so bile sprejete lani v Firencah med vsemi tremi sindikati. Takrat so se namreč dogovorili, da bodo letos v jeseni izredni kongresi vseh treh sindikalnih organizacij, na katerih jih bodo razpustili in prihodnje leto pomladi pa bo združitveni kongres, ki naj ustvari en sam enotni sindikat.

Na zasedanju generalnega sveta CISL ni prišlo do tako ostrih nasprotovanj sindikalni enotnosti, oziroma je velika večina podčrtala, da je ta proces nujen. Vendar pa je prišlo tajništvo v težavo glede sklicanja izrednega kongresa in je proti resoluciji, ki je to predvidevala, glasovala šibka večina članov.

Danes se je pričelo zasedanje izvršnega odbora CGIL, na katerem je poročal Lama, ki je predlagal, da naj bi čim prej prišlo do federacije vseh treh sindikatov, vendar s pogojem, da je to korak k organski enotnosti, ki ostane politični cilj in katero je treba doseči v točno določenih rokih.

Lama je polemiziral z UIL, ki je predlagala neke vrste posvetovalni pakt, ki po njegovem mnenju ne pomeni ničesar in niti tega, kar že obstaja. UIL si je prevzela resno odgovornost, ko je naglo zavrla proces enotnosti in ko skuša preveriti napore za organsko enotnost sindikatov. Posledice tega so se čutile tudi znotraj CISL.

Zaradi tega, je nadaljeval Lama, ponovno govorijo o federaciji, ki naj bi bila nekak most za dosego enotnega sindikata.

Vendar pa je Lama v tej zvezi navedel nekatere osnovne pogoje: 1. CGIL ne bo sprejela nobene onemogočitve pravice do pogajanja v podjetjih, omejevanja pravice stavke in sindikalnih odnosov v podjetjih. 2. Federacija mora pomeniti združevanje vseh treh sindikalnih central in tudi vseh njih organizacij. 3. Ko se federacija ustanovi, se morajo takoj uveljaviti nekateri sklepi, ki so bili že sprejeti v Firencah in ki se nanašajo na nerazdružljivost sindikalnih in drugih funkcij. Istočasno morajo vse tri sindikalne konfederacije izstopiti iz svetovnih sindikalnih central.

Lama je nato tudi govoril o bližnjih pogajanjih za obnovitev pomembnih delovnih pogodb in da je treba pričeti z vlado razgovore o nekaterih pomembnih vprašanjih.

Danes so se sestali v Brescii vsedržavni sveti ter predstavniki tovarniških svetov kovinarjev vseh treh sindikalnih organizacij. V imenu vseh je Bruno Trentin podprl zamisel o sindikalni federaciji pod pogojem, da predstavlja korak k organski enotnosti in da lahko tisti sindikati, ki so za to sposobni, takoj ustvarijo enotni sindikat.

AMERIŠKI PREDSEDNIK BO DANES PRISPEL NA OBISK V VARŠAVO

Nixon odpotoval iz Sovjetske zveze Kratek enodnevni obisk v Teheranu

Ugodni komentarji zahodnih časnikov o moskovskih pogovorih - Za Indiro Gandi moskovski «vrh» ne bo prinesel nobenih koristi malim državam

KIJEV, 30. — Zadnji dan svojega obiska v Sovjetski zvezi je ameriški predsednik Nixon preživel kot gost mesta Kijev, kamor je včeraj prišel iz Moskve. V Ukrajini so ameriškega predsednika toplo sprejeli. Danes dopoldne je Nixon zapustil Sovjetsko zvezo in odletel iz Kijeva na enodnevni obisk v Teheran. Jutri bo Nixon prispel v Varšavo, kjer bo zaključil svoj obisk v Evropi in se nato vrnil v domovino.

V Teheranu je ameriškega predsednika na letališču sprejel iranski šah s soprogo in najvišjimi državnimi predstavniki. Po kratki slovesnosti na letališču se je Nixon odpeljal v palačo gostov, nakar se je popoldne pogovarjal z iranskim šahom.

Pogovori ameriškega predsednika Nixona s sovjetskimi voditelji v Moskvi so imeli globok odmev v zahodnem svetu. Kot poročajo iz Moskve, pričakujejo, da bo sovjetska delegacija kmalu odpotovala v Hanoj, kjer bo obrazložila Severnim Vietnamcem izid srečanja z Nixonom in njegovimi sodelavci. Hkrati pa v Moskvi govorijo, da je Sovjetska zveza sklicala sestanek državnikov varšavskega pakta. Na sestanku bodo sovjetski voditelji obvestili svoje zaveznike o pogovorih, ki so jih imeli z Nixonom.

Glavni tajnik Združenih narodov Waldheim je danes izrazil svoje zadovoljstvo za sporazume, ki so bili doseženi v Moskvi med Nixonom in sovjetskimi voditelji. Waldheim je poudaril zlasti važnost odločitve, da se okrepi učinkovitost Združenih narodov in z zadoščenjem ugotovil, da so v Moskvi dali vso podporo naporom OZN za mirno rešitev krize na Bližnjem vzhodu, ter napredek, ki je bil dosežen na področju razorožitve.

Med poletom iz Kijeva v Teheran je imel Nixonov svetovalec Kissinger pogovor s časnikarji, ki spremljajo ameriškega predsednika, med katerim je pojasnil, da dvanajst načel o mirnem sožitju, o katerih sta se sporazumela Nixon in Brežnjev, predstavlja «važen dokument, ki lahko s časom postane zgodovinski dokument». Kissinger je naglasil, da so Američani zapustili Sovjetsko zvezo z zelo pozitivnim vtisom. Tudi nekateri drugi funkcionarji Bele hiše, ki spremljajo Nixona, so izjavili, da sta Nixon in Brežnjev postavila «izredno dobre odnose», kljub težkim pogajanjem in trdem delu.

Skoraj vsi ameriški časniki z izrednim zadovoljstvom komentirajo dosežene rezultate v Moskvi. Revija «Newsweek» je objavila na naslovni strani plapolajočo ameriško in sovjetsko zastavo kot simbol zadovoljstva milijonov Američanov za uspešno Nixonov potovanje v Sovjetsko zvezo. List ugotavlja, da so na moskovskih pogovorih počistili poslednje ruševine iz zadnje svetovne in hladne vojne ter postavili nova načela mirnega sožitja. «Christian Science Monitor» pa ugotavlja, da se je končala hladna vojna. Po drugi strani pa ugledni «New York Times» ugotavlja, da je bilo izredno uspešno. Zahodnonemški časniki pa pišejo, da bo Nixonov obisk v Moskvi omogočil nove odnose med ZDA in Sovjetsko zvezo. Pri tem izražajo določene dvome o vlogi, ki i bodo lahko imele ostale države v dialogu med obema super silama Vsi zahodnonemški časniki pa soglasno ugotavljajo, da so se z obiskom Nixona v Sovjetski zvezi kakovostno spremenili odnosi med Washingtonom in Moskvo.

Precej negativno pa je ocenila srečanje v Moskvi predsednica indijske vlade Indira Gandi, ki je ugotovila, da na pogovorih niso temeljito razpravljali o vprašanju razorožitve in da male države ne bodo imele od tega srečanja nobene koristi. Gandijeva je menila, da bi morali Moskva in Washington zagotoviti, da ne bosta uporabljali atomskega orožja proti državam, ki tega orožja nimajo.

Tudi francoski listi pozitivno ocenjujejo sovjetsko-ameriške pogovore in dajejo izredno važnost dogovoru o pripravah za sklicanje evropske konference o varnosti in sodelovanju. Prav tako pozitivno ocenjujejo srečanje na vrhu med ZDA in Sovjetsko zvezo v Veliki Britaniji, kjer ugotavljajo, da je bilo izredno uspešno. Zahodnonemški časniki pa pišejo, da bo Nixonov obisk v Moskvi omogočil nove odnose med ZDA in Sovjetsko zvezo. Pri tem izražajo določene dvome o vlogi, ki i bodo lahko imele ostale države v dialogu med obema super silama Vsi zahodnonemški časniki pa soglasno ugotavljajo, da so se z obiskom Nixona v Sovjetski zvezi kakovostno spremenili odnosi med Washingtonom in Moskvo.

Precej negativno pa je ocenila srečanje v Moskvi predsednica indijske vlade Indira Gandi, ki je ugotovila, da na pogovorih niso temeljito razpravljali o vprašanju razorožitve in da male države ne bodo imele od tega srečanja nobene koristi. Gandijeva je menila, da bi morali Moskva in Washington zagotoviti, da ne bosta uporabljali atomskega orožja proti državam, ki tega orožja nimajo.

Po razgovoru s predsednikom republike. Na sliki od leve proti desni: predsednik senata Fanfani in predsednik poslanske zbornice Pertini

DANES

V poslanski zbornici so danes izvolili člane predsedstva: štiri podpredsednike, ki nadomestujejo Pertinija, tri kvestorje, ki skrbe za red v zbornici in osem tajnikov, ki opravljajo tajniške posle pri sestavljanju zakonov, glasovanjih in podobnem. Pravilnik določa, da morajo biti v predsedstvu zastopane vse skupine parlamenta. Tega se je Pertini tudi držal, tako da so liberalci in misovci prejeli po eno tajniško, in torej najmanj pomembno, mesto. Bistveno pa je, da ni uspel demokristjanski manever, da bi liberalca izvolili za predsednika in kar v bistvu odraža stvarne odnose sil parlamenta.

Leone je pričel posvetovanja za sestavo vlade, ki še niso zanimiva, saj bo šele v soboto sprejel načelnike skupin in tajnike strank.

Po sklepu UIL in stališču CISL, ki pomenita zaviranje procesa sindikalne enotnosti, je včeraj Lama na seji odbora CGIL predlagal, da se takoj dogovore za federacijo treh sindikatov, kar naj predstavlja most k resničnemu političnemu cilju: enemu samemu enotnem sindikatu.

Na seji ministrskega sveta NATO so se dogovorili za sklicanje evropske konference o varnosti in za preliminarne razgovore na ravni veleposlanikov v Helsinkih. Sporna pa je povezava konference s pogajanji o razorožitvi v Evropi in tudi datum konference, saj bi ZDA želele, da je čim kasneje, da bi evropska vprašanja lahko predstavljala pritisk na SZ v zvezi z Vietnamom.

Ameriški predsednik Nixon je danes zapustil Sovjetsko zvezo. Po kratkem obisku v Kijevu je odpotoval v Iran, kjer je imel v Teheranu pogovor z iranskim šahom. Nixon bo danes prispel na uradni obisk v Varšavo. V zahodnih državah izredno pozitivno ocenjujejo Nixonove pogovore s sovjetskimi voditelji, zlasti dajejo poudarka vprašanju razorožitve in evropske varnosti.

Po skladiščih orožja in razstreliva v Nabrežini in Bazovici so predvčerajšnjim odkrili pri Obelisku torbo s šestnajstimi ročnimi bombami najnovejše izdelave. Javnost pričakuje, da bo policijska oblast pokazala nekoliko večjo vnemo in odkrila lastnike tega skladišča, ki se jasno vključujejo v okvir terористične dejavnosti tržaških fašistov.

Vest objavljamo šele danes, ker smo bili s tem v zvezi diskriminirani pri viru informacij.

NATO za sklicanje evropske konference o varnosti

Sporna povezava s pogajanji o omejevanju čet v Evropi in datum pripravljalnih razgovorov v Helsinkih

BONN, 30. — V prostorih nemškega parlamenta se je danes pričelo zasedanje ministrskega sveta NATO. Na dnevnem redu so perspektive procesa pomirjenja med obema blokoma v Evropi in predvsem priprave za sklicanje evropske konference o varnosti, sporedno s tem, so razpravljali tudi o dvostranskem in uravnovešenem zmanjšanju števila čet v Evropi.

Prav glede oborožitve in evropske konference o varnosti je prišlo na današnjem zasedanju do najostrejših polemik. V bistvu so se vsi delegati strinjali, da je treba sklicati konferenco in da naj se jo pripravi na sestanku veleposlanikov zainteresiranih držav, ki bo v Helsinkih. Glede datuma tega sestanka pa že ni bilo več enotnosti, saj je večina delegatov predlagala oktober ali november, Francija in nekateri drugi pa so mnenja, da naj bo čimprej in da ni treba čakati izida ameriških volitev.

Kot že rečeno, je prišlo do najostrejšega spora glede povezave med evropsko konferenco o varnosti in pogajanja o omejitvi čet. Francija in ZDA menita, da bi morali ti dve vprašanji ločiti, vse ostale države članice NATO pa so mnenja, da gre za med seboj tesno povezani vprašanji, oziroma da je treba vključiti pogajanja o oborožitvi v Evropi v okvir pogajanja o evropski varnosti.

Konferenco je otvoril nemški kancler Brandt, ki je dejal, da sta obramba in pomirjenje med seboj tesno povezana. Konferenca o varnosti mora vsebovati možnosti sodelovanja med Vzhodom in Zahodom in mora pri tem upoštevati vojaško plat vprašanja.

Ameriški zunanji minister Rogers je poročal članom ministrskega sveta NATO o razgovorih, ki jih je imel Nixon v Moskvi in je med drugim dejal, da je Sovjetska zveza pripravljena sodelovati na evropski konferenci in da se strinja tudi, da naj bi bilo preliminarno zasedanje jeseni v Helsinkih. Z ameriške strani pa so vztrajali da je treba izvesti obširna pripravljalna dela in da je treba vključiti v dnevni red tudi svobodno potovanje oseb, kroženje idej in informacij, na kar Sovjetska zveza ni dala jasnega odgovora.

Glede dvostranskega in uravnovešenega zmanjšanja čet obeh evropskih blokov pa je Rogers dejal, da so za paralelne razgovore z evropsko konferenco o varnosti, vendar pa da morajo biti ti razgovori jasno ločeni. Rogers je tudi povedal, da Sovjetska zveza ne pristaja na posredovanje Brosija in končno, da so sovjetskim predstavnikom dejali, da se lahko o Evropi pogovarjajo samo ob tesnem sodelovanju s svojimi zavezniki.

Italijanski zunanji minister Moro je ponovno govoril o povezavi med konferenco o varnosti in dvostranskem zmanjšanju oborožitve ter dejal, da se ne more govoriti o varnosti, če se ne govori o vojaški varnosti ter da sta politično in vojaško vprašanje med seboj povezana. Dejal je tudi, da to vprašanje zanima vse evropske države ZDA in Kanado. Moro je nato govoril o Vietnamu in o položaju v Sredozemlju.

Delegacija IS Slovenije na obisku na Madžarskem

Pogovor med Kavčičem in podpredsednikom madžarske vlade

BUDIMPEŠTA, 30. — Tu so danes pričeli uradni razgovori med vladno delegacijo Slovenije, ki jo vodi predsednik izvršnega sveta Stane Kavčič in delegacijo madžarske vlade, pod vodstvom podpredsednika dr. Timara. Med razgovori je bilo ugotovljeno, da obstaja možnost in potreba, da se odnosi med Jugoslavijo in Madžarsko in v tem okviru med Madžarsko in Slovenijo hitrejše in vsestransko razvijejo.

Zastopniki Slovenije so s svoje strani opozorili na možnosti, da se Madžarska poveže z avtocesto Šentilj - Nova Gorica. Med razgovori je Stane Kavčič seznanil člane madžarske delegacije z položajem madžarske narodnosti v Sloveniji in z zagotovitvijo materialne osnove za njen neoviran in popoln razvoj.

VARŠAVA, 30. — Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim bo uradno obiskal Poljsko od 5. do 8. julija.

KAKŠEN BO DO SLOVENSKE KULTURE NOVI ZAKON?

Letos bo zapadel deželni zakon za podporo kulturnim dejavnostim

Raztegniti podporo tudi kulturnim društvom Beneške Slovenije - Med šestimi ustanovami, ki so posebne kulturne važnosti, je tudi Stalno slovensko gledališče

Letos bo zapadla veljavnost deželnega zakona štev. 11 iz leta 1969. Številka sama na sebi ne pove mnogo, zakon pa je zelo važen zaradi dodelitve finančnih podpor za razvoj kulturnih dejavnosti v deželi.

Finančne podpore dodeljuje posebni deželni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki pokrajinskih uprav, univerze, skrbniki za spomeniško varstvo, ravnatelj za kulturne dejavnosti deželne uprave in 9 izvedencev, predseduje pa mu deželni odbornik za šolstvo Giust.

Glavni delež prispevkov je dobilo šest ustanov, katerim so priznali posebno vlogo v okviru deželnih kulturnih dejavnosti: Deželni inštitut za zgodovino odporniškega gibanja v Furlaniji - Julijski krajini, Goriški inštitut za srednjeevropska kulturna srečanja, Središče za kulturne dejavnosti v Pordenonu, Furlanska filološka družba, Avtonomna ustanova občinskega gledališča «G. Verdi» v Trstu, Stalno gledališče dežele Furlanije - Julijske krajine in naše Stalno slovensko gledališče. Tem ustanovam je dežela do sedaj dodelila 310 milijonov lir prispevkov.

Preostalim ustanovam, krožkom, združenjem, in pobudnikom kulturnih dejavnosti je dežela do sedaj dala 350 milijonov lir prispevkov, od katerih pa so dodelili pičlih 6,64 odstotkov za «dejavnosti, ki zadevajo kulturo slovenske manjšine», medtem ko so za kulturne izmenjave s sosednjimi deželami potrošili 4,17 odst. vsote, ki je bila na razpolago.

Letos bo torej zakon štev. 11 zapadel in bo moral deželni odbor izdelati novega, ki ga bo zatem proučil deželni svet. Prav bi bilo opraviti to «dolžnost» čimprej, tako da ne bo nepotrebnih «praznin» med zapadom enega zakona in odobritvijo novega. Novi zakon naj bo tudi bolj širok do naše nacionalne skupnosti, ker borih 6 odstotkov predstavlja še vedno premajhen delež deželne uprave naši skupnosti in njeni kulturi.

To velja še posebno za Beneško Slovenijo, kjer je slovenska kultura zaradi dolgoletnega sistematičnega zapostavljanja še vedno resno ogrožena. Ta kultura pa nikakor ni izumrla, kot jasno dokazujejo številne in raznolike prireditve, ki so v vseh slovenskih vaseh in krajih tega zapostavljenega dela slovenske zemlje.

Dežela ne sme nadaljevati s politiko trojnega razmerja do Slovencev tržaške, goriške in videmske pokrajine. Tudi beneški Slovenci so pripadniki slovenske manjšine in še zlasti, ker so bili v preteklosti zapostavljeni, bi morala dežela nuditi prav njim posebno, znatno podporo.

Izvršni odbor SKGZ razpravljal o vprašanjih tiska in založništva

Na zadnji seji izvršnega odbora Slovenske kulturno - gospodarske zveze, ki jo je vodil predsednik Boris Race, so obsežno razpravljali o vprašanjih slovenskega periodičnega tiska in o založniški dejavnosti. Seznanili so se z dosedanjim delovanjem tiskovne komisije, ki je tem vprašanjem posvečala precejšnjo skrb. Preučili so izdajanje slovenskega tiska v Beneški Sloveniji in zlasti ugotovili, da se Matajur vedno bolj uveljavlja v boju tamkajšnjega ljudstva za svoje pravice in potrebe. V predvolilnem razdobju je bil zvest spremljevalec pomembnih pobud beneških društev, ki so se srečavala s predstavniki strank. Govor je bil nadalje o reviji Dan. Odborniki so se sporazumeli, da bo potrebno sklicati razširjen sestanek, in vprašanja, ki se pojavljajo, poglobiti s sodelovanjem drugih dejavnikov, sposobnih s predlogi obogatiti razpravo in nakazati primerne rešitve.

Ker so predstavniki SKGZ na pogovorih s strankami v predvolilnem razdobju spoznali, kako nujno je pripadnike italijanske narodnosti seznanjati v njihovem jeziku o našem življenju je izvršni odbor sklenil, da tiskovna komisija posveti večjo skrb izdajanju italijanskih tekstov. Potrebno bo zagotoviti rednejše izhajanje informacijskega vestnika «Bolletino degli Sloveni in Italia», kjer se zrcali živahnost in pestrost delovanja manjšinskih organizacij in strank, ki podpirajo naš boj. Pospešiti bo treba nadalje knjižno objavo zakonskih osnutkov strank in organizacij za globalno zakonsko zaščito v italijanščini. S pomočjo takšnega tiska bodo politični dejavniki večinskega naroda sproti seznanjeni z našo manjšinsko problematiko ter bodo imeli pri rokah material, ki se ga bodo lahko poslževali v vsakodnevni politični akciji.

Razpravljali so še o kulturnoprosvetnih dejavnostih v Kanalski dolini (o prvem in uspešnem gostovanju SG v Trbižu) in na Goriškem, kjer nastajanje društvenih igralskih družin sili k razmišljanju, kako bi ustanovili osrednji igralski oder, na katerem bi se uveljavljali za amaterstvo vneti ljudje in zlasti mladina. Prihodnja seja glavnega odbora Zveze bo v ponedeljek, 5. junija v Gorici.

Danes shod upokojencev

Na Goldonijevem trgu bo danes zjutraj ob 10.30 važno zborovanje sindikatov upokojencev. V imenu CGIL, CISL in UIL bo spregovoril zbranim ljudem vsedržavni tajnik strokovnega sindikata CGIL Rino Bonazzi. Predsedoval bo pokrajinski tajnik upokojencev CISL Paolo Rossetti.

Sindikati upokojencev zahtevajo, po vsej državi, naj jih vlada sprejme na razpravo o takojšnjem zakonskem posegu, ki naj odpravi vsaj najbolj kričeče diskriminacije med upokojenimi delavci.

Danes prvi polet na progi Milan-Trst-Beograd

Od danes bo naše mesto direktno povezano z jugoslovansko prestolnico z letalsko progo Milan-Trst - Beograd. Progo je uvedla družba Alitalia, ki bo tako prvič pristala v naši deželi z mednarodno progo.

Letalo, ki bo vzletelo danes popoldne z ronškega letališča, je vrste «concorde» z dvema reaktivnima motorjema. Preletelo bo razdaljo od Trsta do Beograda v 50 minutah: iz Ronk bo odpotovalo ob 14,35, v Beograd pa bo dospelo le 20 minut pozneje — seveda le zaradi poletne ure, ki so jo uvedli v Italiji. Prav zato je povratek navidezno daljši: odhod iz Beograda ob 15.35, pristanek v Ronkah ob 17.55.

Proga sicer ni vsakodnevna, pač pa samo ob sredah in petkih, vseeno pa že samo dejstvo, da so uvedli redno progo z Jugoslavijo tudi z italijanske strani (progo Trst - Zagreb upravlja letalska družba Pan - Adria iz Zagreba) kaže, da so v vseh krogih priznali naši deželi vlogo mostu s sosednjo republiko, kar so že dolgo let zahtevali krajevni gospodarski, politični in sploh družbeni operaterji.

● **Vladni komisar prefekt Abbrescia** se je poslovil od upokojenih nameščencev Micheleja Orsinija, Luigija Margagliottija, Eleonore Martellani, Giuseppa Ravalica, Marije Domevšček in Marije Kosovel. V znak priznanja za dolgoletno službo jim je izročil zlate kolajne, ki jih je podelilo notranje ministrstvo.

● **Včeraj zjutraj** sta bila na vljudnostnem obisku pri prefektu Abbrescii admiral Filippo Ferrari - Aggradi, poveljnik severnojadranskega pomorskega področja in pa general Cittadini, poveljnik tržaškega pristanišča.

OD DANES DO PETKA

V ZGONIKU RAZSTAVA IN POKUŠNJA VINA

Dobro poskrbljeno za jedačo in zabavo

Danes ob 18. uri bodo v Zgoniku na obsežnem in lepo urejenem prostoru pred županstvom, odprli 8. občinsko razstavo in pokušnjo domačih vin. Na letošnji vinski razstavi bodo gostje lahko pokušali 12 vzorcev belega vina in 9 vzorcev črnega vina, ali terana iz zgoniške občine. Posebna komisija je zbirala vina za razstavo, ocenjevalna komisija pa bo te dni izbrala najboljša, za katera bodo vinogradniki prejeli darila in priznanja. Ni potrebno, da bi ponovno hvalili kakovost našega domačega vina, pripomniti pa je treba, da se je vinogradništvo in kletarstvo izboljšalo in napredovalo, da vinogradniki lažje in dražje prodajajo svoj vinski pridelek odkar so začeli prirejati občinske vinske razstave. To velja za vse področje, še posebno za Kras. Tako je vinski pridelek iz zgoniške občine prišel do veljave prav z občinsko razstavo v Zgoniku, ki vsako leto privabi številne goste iz mesta in s podeželja.

Ob vinski razstavi bo seveda poskrbljeno tudi za primerno jedačo, razvedrilo in zabavo, za avtomobiliste je zagotovljen obsežen parkirni prostor, za druge pa nepretrgana avtobusna zveza z mestom. Razstava bo odprta do 24 ure v petek, vsak večer pa bo brezplačen ples od 20. do 24. ure ob zvokih priznanega ansambla «The Lords». Jutri bodo razstavo odprli ob 9. uri, ob 10. bo turnir v bližanju, ob 18. koncert Tržaškega narodnega ansambla. V petek bodo odprli razstavo ob 9. uri, ob 10. bo turnir v briškoli, ob 17. uri koncert godbe na pihala s Turjaka, ob 20. pa velika tombola.

V okviru vinske razstave je letos urejena v šolskih prostorih zanimiva fotografska razstava o vinogradništvu in kletarstvu v zgoniški občini. Izbira torej ni težka. Te dni gremo na izlet v Zgonik.

● **Tretja stalna deželna komisija** je pod predsedstvom svetovalca Zanina odobrila z večino glasov zakonski predlog za ustanovitev deželnega središča za preprečitev in zdravljenje poklicnih bolezni. Glasovanja so se vzdržali svetovalci KPI, PSIUP, MF in MSI.

Zasedanja in razprave se je udeležil tudi odbornik za zdravstvo in higieno Devetag.

SINOČI V GREGORČIČEVI DVORANI

SK je s prijetnim večerom zaključil deseto sezono

Članom sta spregovorila predsednik dr. Turina in ustanovitelj kluba dr. Hlavaty

Slovenski klub je sinoči s skromnim, a prijetnim večerom sklenil svoje 10. leto delovanja: ob omizju v Gregorčičevi dvorani in pa ob pomenku o tem in onem. Bil je to domač, zaključni večer v sezoni, namenjen članom kluba, ki so ga skozi vso sezono, vsak torek obiskovali. Predsednik kluba dr. Vladimir Turina, ki že sedem let ob pomoči klubovega odbora prizadevno in z nemalnim trudom upravlja večer za večerom, je najprej seznanil prisotne z delom pretekle sezone. Že sam podatek, da sta od tridesetih večerov odpadla le dva, pa še ta dva zaradi slabega vremena in pa zaradi praznika, dovolj zgovorno priča, kakšno pomembno poslanstvo je klub opravljal v družabnem življenju mestnih Slovencev, ki so se bolj ali manj vestno udeleževali klubovih torkovih večerov. Dr. Turina je pri tem naglasil, da bo izčrpno poročilo s točnimi podatki podal na občnem zboru SK, ki bo 3. oktobra letos. Ob tej priložnosti bodo tudi počastili 10-letnico SK s posebnim programom. Delovanje kluba pa ne bo popolnoma zamrlo v poletnih mesecih, saj organizira klub za 25. junija jubilejni izlet v Pulj.

Zaključnega večera se je udeležil tudi ustanovitelj in prvi predsednik kluba dr. Robert Hlavaty. V kratkem nagovoru je povedal, da so klubu dalj časa napovedovali kratko bodočnost, pa je kljub temu dorasel in se razvil v žilavega in krepkega 10-letnega mladeniča. Na koncu se je še posebej zahvalil in pohvalil požrtvovalnost predsednika kluba dr. Turina ter mu v znak priznanja izročil posebno diplomo.

Vprašanje županu

Občinski svetovalec PSIUP Fausto Monfalcon je predložil županu vprašanje, v katerem pravi, da je ustanova IACP izvedla med stanovalci svojih hiš anketo, v kateri so nekatera vprašanja, ki presegajo meje ankete, ki naj bi ugotovila potrebe stanovalcev in kažejo bolj na anketo, ki naj bi ugotovila, katera so njihova politična prepričanja. Med drugimi navaja točke anketnega lista, ki zadevajo jezik, ki ga govorijo stanovalci doma, kako preživijo prost čas ter vprašanja o vzgoji otrok v odnosu do obstoječih oblasti.

Monfalcon ugotavlja, da take ankete privedejo po navadi do političnega obeležja prizadetih in zato bi hotel vedeti od župana, kateri so resnični nameni ankete IACP ter kako se skladajo s temi nameni vprašanja, ki so popolnoma druge narave.

Med kopanjem ji je postalo slabo

Včeraj popoldne, okrog 15. ure, se je 52-letna Pierina Poropat por. Marzari iz Ul. Meucci 6 kopala v prvem «topolinu», v Barkovljah, ko ji je nenadoma postalo slabo. Skoraj bi bila utonila, ko bi ji ne priskočil na pomoč 19-letni Giorgio Veresano iz Ul. Baiamonti 37 in jo tako rešil skoraj gotove smrti. Mladenič je od daleč zaslišal ženskine krike in takoj pogumno skočil v vodo, priplaval do utapljajoče se ženske in jo privlekel na kopno. Z rešilnim avtom so jo odpeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli s prognozo okrevanja v 6 dneh na oddelku za oživljanje.

Deželni časnikarski odbor za svobodo informacije

Na sinočnji seji deželnega odbora časnikarske zbornice, ki jo je vodil predsednik Franco Dekleva, so sprejeli protestno resolucijo naslednje vsebine: «Deželni odbor, ki je prepričan, da tolmači mnenje vseh časnikarjev protestira zaradi nesprejemljivega kršenja svobode informacije s policijsko preiskavo v uredništvu Corriere della sera. Obveščevanje javnosti je jamstvo za demokratične svoboščine, ki jih ni mogoče omejevati s sklicevanjem na javni red. Deželni odbor zato poudarja nenadomestljivo časnikarsko funkcijo v svobodnem in objektivnem informiranju, ki je ustavna pravica vseh državljanov».

V Gradežu se je zaključil mednarodni tečaj fizike

V Gradežu se je zaključil tečaj fizike, ki sta ga priredila CERN iz Ženeve ter Mednarodno središče za teoretsko fiziko iz Trsta. Tečaj je trajal dva tedna, udeležilo se ga je približno 90 mladih fizikov in 15 profesorjev iz raznih evropskih držav in laboratorijev. CERN organizira vsako leto v drugi državi ta tečaj, da bi dal možnost mladim fizikom, da se spoznajo tudi z novimi razvoji fizike, še zlasti kar zadeva osnovne delce. Prihodnje leto bo ta seminar na Danskem.

GORNJA TRŽAŠKA OKOLICA IN KRAS ŽE PETI DAN BREZ AVTOBUSOV

Prebivalci Magdalene in Podlonjerja za takojšnjo municipalizacijo SAP

Razburljivo srečanje odposlanstva demonstrantov, ki so šli pred sedež deželne uprave, z odbornikom za prevoze Variscom - Nove deželne podpore zasebnim koncesionarjem

Stavka avtobusnega podjetja SAP traja že peti dan. Razumljivo je, da so prebivalci prizadetih rajonov (v glavnem vsa gornja mestna okolica in Kras) razburjeni zaradi brezbrižnosti oblasti, ki pasivno gledajo na dogajanje, medtem ko se nujno postavlja vprašanje takojšnje municipalizacije zasebnih koncesijskih prog, Sergasove SAP v prvi vrsti.

Od tod sklep enotnega odbora meščanov, ki se poslužujejo zasebnih avtobusov Sergasove SAP, da priredijo poulično manifestacijo in s tem opozorijo naše javno mnenje in pozornost pristojnih oblasti na občini in v deželni upravi.

Morda je povorka mater z otroci, delavcev in študentov povzročila zastoj v mestnem prometu in vročo kri marsikaterega avtomobilista, vendar moramo pomisliti, da gre za ljudi, stare in mlajše, ki se že peti dan odpravljajo na delo peš, že dolgih dvajset let pa prenašajo samovoljo zasebnih prevoznikov, plačujejo dražje listke in podobno.

S transparenti v slovenščini in italijanščini so se odpravili prebivalci Magdalene in Podlonjerja iz svojih mestnih četrti peš v mesto. Šli so v Carduccijevo ulico, pred sedež deželne uprave. Z žvižgi in skandiranjem gesel so zahtevali, naj oblasti takoj posežejo in izpolnijo že tolikokrat dane obljube o prehodu zasebnih prog v režijo občinskega prevoznega podjetja ACEGAT.

Sprevod se je ustavil pred deželno palačo, medtem ko je delegacijo demonstrantov sprejel deželni odbornik za prevoze Varisco (KD).

V imenu demonstrantov je spregovoril Luigi Fon, od Magdalene, ki je na kratko povedal, zakaj nastopajo in kaj zahtevajo: takojšen poseg deželne uprave, ki naj omogoči tržaški občini municipalizacijo prog C, D, R in drugih, ki jih upravlja družba SAP.

Odbornik Varisco je delegaciji gospodinj, delavcev in študentov najprej omenil reformo prevozov, nato pa zagotovil, da bo vprašanje SAP rešeno še pred koncem leta ob podpori iz deželnih skladov. Pri tem se je skliceval na zakonski osnutek, ki ga je zjutraj odobrila (potem, ko so svetovalci KPI in PSIUP iz protesta zapustili sejno dvorano) neka deželna komisija. Na to ga je neki član delegacije opozoril, da priznava ta zakon, že tretji v devetih mesecih, izredne podpore zasebnim koncesionarjem in je torej v nasprotju z željami prebivalstva in sindikatov. Varisco ga je osorno zavrnil, češ da ni sposoben presojati take zapletene zadeve. «Če mi ne zaupate, lahko greste. Tu ne bomo diskutirali, če ste gluhi. Jaz ne bom dajal odgovora vam, temveč političnim organom, ki so me izvolili...»

V resnici član delegacije, ki je tako razburil odbornika, ni bil «nepristojen» ali neinformiran. Potem smo namreč izvedeli, da gre za deželnega koordinatorja treh sindikatov CGIL, CISL in UIL za vprašanje prevozov Varina!

Na izrecno vprašanje, če bo dežela podprla zahtevo po municipalizaciji odbornik Varisco ni odgovoril, pač pa je zavračal odgovornost na tržaško občinsko upravo.

Do tod kronika včerajšnje manifestacije in nekoliko neobičajnega razgovora z odbornikom za javne prevoze.

Vsekakor velja zabeležiti, da se je zjutraj zares sestala deželna komisija in odobrila zakonski osnutek o posegih dežele na področje javnih prevozov. Neki člen predvideva tudi podpore koncesionarjem za obnovo avtobusnega parka, kar je — seveda — razburilo predstavnike KPI in PSIUP, ki so se skliceval na brzojavko sindikatov, naj bi dežela ne ukrepala površno in proti interesom prebivalstva. Ko so sprevideli, da je vsak poziv zaman, so svetovalci leve opozicije zapustili dvorano. Osnutek so nato odobrili in bodo o njem razpravljali še prihodnji teden v deželnem svetu.

Pokrajinsko vodstvo PSDI odobrilo poročilo De Gioie

Pokrajinsko vodstvo PSDI je soglasno odobrilo poročilo tajnika De Gioie o smernicah in vodilnih programih stranke po zadnjih političnih volitvah ter pred občinskimi volitvami, ki bi morale biti jeseni.

Kar zadeva rezultate zadnjih volitev je De Gioia dejal, da je k izidu bistveno prispevalo vzdržanje Slovenske skupnosti ter indipendentistov, in da bo to razvidno že na upravnih volitvah, ko bosta ti stranki spet kandidirali. V zvezi s porastom misovskih glasov je tajnik PSDI izrazil prepričanje, da se bo njihov padec začel že na jesenskih volitvah.

De Gioia je nadaljeval rekoč, da PSDI ne postavlja nobenih vprašanj, kar zadeva sestavo občinske uprave, še zlasti ker bo moral PSI v prihodnjih mesecih, tudi v luči odnosov med strankami na vsedržavni ravni, pojasniti svoje stališče. Izrazil je tudi svojo zaskrbljenost, ker načrti CIPE do sedaj niso bili uresničeni, še zlasti kar zadeva ladjedelnico «Arzenal S. Marco», ki je po dokončanih delih na zadnji prekooceanski ladji, skoraj popolnoma brez dela.

V zaključku je De Gioia poudaril potrebo po ekološki zaščiti morskega in kraškega okolja ter obsodil zamudo v tem oziru s strani dežele, ki ne mara sprejeti zakona o varstvu kraške planote, ki ga je sprejel parlament.

Tiskovna konferenca o francoskih knjigah

V soboto, 3. junija bo ob 11. uri v sedežu ravnateljstva ljudske knjižnice v Ul. Teatro romano 17 tiskovna konferenca, ki bo posvečena razstavi francoskih knjig. To bodo odprli 5. junija v dvoranah knjižnice, Ul. Teatro romano 7.

Konference se bosta udeležila med drugimi predsednik francoskega združenja založnikov Demeulenaere in tajnik istega Monnet.

POLICIJSKA OPERACIJA PO VSEJ DEŽELI

Brezuspešne preiskave na domovih tržaških «izvenparlamentarcev»

V levičarskih sedežih niso dobili nobenega orožja - V Tolmeču so aretirali industrijca, ki je imel dve brzostrelki

Včeraj so karabinjerji tržaškega sodnega oddelka izvedli po nalogu državnega pravdnika dr. Tavelle več hišnih preiskav. Preiskave so sicer zavite v običajno neprozorno tančico, tako da nam ni bilo mogoče izvedeti ne koliko jih je bilo ne na čigav račun. Vse vesti, ki so nam jih posredovali karabinjerji, se omejujejo na izjavo, da so preiskali «več sedežev skrajnih levičarskih organizacij, več domov levičarskih in tudi desničarskih skrajnežev, da bi zadovoljili vse». Tako se nadaljuje kampanja o nasprotnih, rdečih in seveda kot protiutež črnih ekstremistov, čeprav postaja iz dneva v dan bolj jasno, katera je prava nevarnost, kdo moti in ogroža mirno življenje našega mesta — črna nit pelje namreč tudi skozi Trst . . .

Vsekakor smo izvedeli, da so preiskali sedeža anarhistov in «Lotta continua» ter baje nekaj zasebnih stanovanj. V obeh omenjenih sedežih niso našli ničesar, čeprav je v sodnem dovoljenju za preiskavo dobesedno pisalo, da «so resni vzroki za domnevo, da je v tem stanovanju skrito orožje». Ob koncu preiskave niso karabinjerji sestavili zapisnika kot bi bila njihova dolžnost, čeprav so to večkrat zahtevali pripadniki «Lotta continua» na podlagi člena 336 zakonika o kazenskem postopku. Preiskovalci pa so si zabeležili imena vseh prisotnih, čeprav zakonik tega ne predvideva.

Pri «izvenparlamentarcih» vlada v teh dneh precejšnje razburjenje: prijavili so namreč več pripadnikov teh skupin zaradi motenja fašističnega zborovanja pri Sv. Jakobu, odpora javnim funkcionarjem, žalitve predsednika republike in vojske ter podobnih prekrškov.

Že dva dni vodijo policijske oblasti široko operacijo po vsej deželi, izsledki pa bodo znani komaj danes. Kar je do sedaj znano pa je vsekakor zelo senzacionalno odkrit je dveh brzostrelk na domu industrijca iz Tolmeča, 60-letnega Guida De Mezza, ki je seveda sedaj v zaporu. Do sedaj še ni bilo besedice, če gre morda za rdečega ali črnega skrajneža . . .

Tri mesece zdravljenja zaradi trčenja v topol

Zaradi zloma desne noge in golenice, verjetnega zloma leve noge ter ran po obrazu se bo 35-letni gradbeni inženir Paolo Sforza iz Miramarskega drevoreda 9 moral na ortopedskem oddelku bolnišnice zdraviti dobre tri mesece. Sforza se je ponesrečil včeraj popoldne, ko se je okrog 16. ure peljal s svojim fiatom 500 po pokrajinski cesti št. 1 proti Proseku. Privozil se je do kakih 200 metrov od gostilne «Ai Pini», ko je iz še nepojasnjenih vzrokov izgubil nadzorstvo nad vozilom. To je zdrvelo čisto na desno stran cestišča ter treščilo v topol

Prispevki

Stanislav Renko daruje 10.000 lir za Planinsko društvo.

Ob prvi obletnici smrti pok. prof. Ivana Sosiča daruje Marija Hollstein 2.000 lir za ploščad igrišča ŠD Polet.

Nekaj vprašanj kvestorju

Ob svojem prihodu v naše mesto je kvestor dr. D'Anchise zagotovil, tudi našim časnikarjem, da ga bo v njegovih odnosih do tiska usmerjala predvsem objektivnost in da bo zavračal vsakršno diskriminacijo. Žal ni tako, nikoli ni bilo tako. Viri informacij so na kvesturi odprti zdaj na stežaj, drugič nekoliko manj, tretjič, pa popolnoma zaprti glede na «medij», kateremu ga ustanova ali posamezni funkcionarji posredujejo.

Tako se je tokrat zgodilo, da je o najdbi skladišča ročnih bomb pri Opčinah bil odveščen samo kronist enega izmed petih dnevnikov, ki so na razpolago Tržačanom s podrobno mestno kroniko. Pri tem ne velja niti izgovor, da gre za tako imenovano «zadnjo vest», ki zaradi urnika uredništev avtomatično vrže iz igre vsaj tri dnevnike (nikakor pa ne «Primorskega dnevnika»). Bombe so odkrili v prvih jutranjih urah, toda o tem je bilo obveščeno samo eno uredništvo, in to s tako vnemo, da so na kraj odkritja lahko prihiteli fotoreporterji časopisa!

Ne moremo vedeti, kakšne cilje zasleduje s takimi diskriminacijami tržaška kvestura, za katero pred javnostjo odgovarja dr. D'Anchise.

Prepričani pa smo, da je dolžnost policije, da o takih stvareh takoj in izčrpno informira vso javnost. To je namreč načelo svobode informiranja (oziroma tiska), ki je eden izmed temeljev našega ustavnega sistema.

Dr. D'Anchise je odgovorni načelnik tržaške kvesture, katere perifelični organi so komisariati v okolici. Vsako sklicevanje na odgovornosti drugih je neutemeljeno. Zato ponavljamo popolnoma upravičen protest z zahtevo, naj odgovorni funkcionarji poskrbijo, da se kršenju pravice do informacij naredi tako konec.

Prizor z včerajšnje demonstracije mater, otrok in delavcev od Magdalene in iz Podlonjerja za takojšnjo municipalizacijo zasebne avtobusne službe SAP

DRUGE VESTI NA ŠESTI STRANI

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Danes, 31. t. m., ob 20.30 Jaka Štoka «Trije tički». Zadnjič v letošnji sezoni.

POLITEAMA ROSSETTI

Ponovitve Brechtove drame «Mati Korajža» se bodo nadaljevale do 4. junija. Današnja predstava se bo začela ob 21. uri, jutrišnja pa ob 16.30.

Koncerti

VERDI

Prihodnjo soboto bo za red B spomladanske simfonične sezone nastopil znani madžarski pianist Cziffra. Pri gledališki blagajni so na razpolago vstopnice za še preostale sedeže.

Kino

Nazionale 16.15—22.10 «Siamo tutti in libertà provvisoria». Barvni film. R. Cucciolla, V. De Sica, M. Meril, M. Tolo.

Fenice 16.15 «Le pistolere». Barvni film. Claudia Cardinale in Brigitte Bardot.

Eden 16.30 «All'ombra del delitto». Barvni film. Stephane Audran in Jean Pier Cassel. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «All'onorevole piacciono le donne». Lando Buzzanca, Lionel Stander, Laura Antonelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.15 «Il diavolo nel cervello». Stefania Sandrelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ritz 16.30 «1975 occhi bianchi sul pianeta Terra». Barvni film. Charlton Heston, Rosalind Cash. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Alabarda 16.30 «Indagine di un giornalista sulla mafia del sesso». Rogers Bryan, Eva Karinka. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 16.30 «Forza G». Barvni film. R. Salvino in Barbara Bouchet.

Impero 16.30 «Questa specie d'amore». Barvni film.

Cristallo 16.30 «Don Camillo ed i giovani d'oggi». Barvni film. Gastone Moschin.

Capitol 16.30 «Peter Pan». Barvni film.

Moderno 16.30 «Viva la muerte... tua». Barvni film. Franco Nero in Eli Wallach.

Vittorio Veneto 16.30 «La Betia, ovvero in amore per ogni gaudenza ci vuole sofferenza». Barvni film. N. Manfredi in R. Schiaffino. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ideale 16.00 «Testa t'ammazzo, croce sei morto, mi chiamano Aleluia». Barvni film. Giorgio Hilton in Linda Sini.

Abbazia 16.30 «Concerto per pistola solista». Barvni film. Anna Moffo in Gastone Moschin.

Astra 16.30 «Giù la testa». Barvni western film Sergia Leoneja. Rod Steiger in James Coburn.

Šola GLASBENE MATICE — Trebče

Danes, 31. t. m., ob 21. uri v dvorani prosvetnega društva Primorec

NASTOP GOJENCEV GLASBENE ŠOLE

Na sporedu klavir, čelo, klarinet, harmonike in godalni kvartet Glasbene šole.

Vljudno vabljeni!

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst KULTURNI DOM

Danes, 31. t. m., ob 20.30

JAKA ŠTOKA

TRIJE TIČKI

(burka v dveh dejanjih)

ZADNJIČ V LETOŠNJI SEZONI!

Vstopnice 500 lir, dijaki 200 lir.

Razstave

V palači Costanzi do 6. junija retrospektivna razstava del tržaškega slikarja Piera Marussiga.

V galeriji **Cartesius** in v **občinski galeriji** razstavlja svoja dela Mario Tudor. Razstava v galeriji Cartesius bo trajala do 2. junija, v občinski galeriji pa do 31. maja.

V **soboto**, 3. junija, ob 18.30 bo v **galeriji «Tergeste»** odprl razstavo svojih del slikar Marino Aita. Razstava bo trajala vse do 16. junija z običajnim urnikom od 10.30 do 12.30 ter od 17. do 20. ure.

V soboto, 3. junija, bo odprla razstavo svojih del v **občinski galeriji** tržaška slikarka Graziella Petracco. Njena razstava bo odprta do 11. junija z običajnim urnikom umetnostnih galerij.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence izleta v Begunje in Begunjščico, da bo odhod v četrtek, 1. junija ob 8. uri zjutraj s koprskim linijskim avtobusom. Zbirališče ob 7.40 na Trgu Stare mitnice. Na razpolago je še nekaj prostih mest.

Prosvetno društvo «France Preseren» v Boljuncu priredi v soboto in nedeljo, 10. in 11. junija izlet na Koroško s koncertom društvenega pevskega zbora in s tamburaši. Nastop bo v vasi Bilčovs. Prenočevanje v Celovcu. Ogled knežjega kamna na Gosposvetskem polju in Vrbskega jezera. Zadostuje osebna izkaznica. Vpisovanje pri Lauri v mlekarni.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 31. maja
ANGELA

Sonce vzide ob 4.19 in zatone ob 19.46 — Dolžina dneva 15.27 — Luna vzide ob 22.42 in zatone ob 6.43

Jutri, ČETRTEK, 1. junija
TELOVO

Vreme včeraj: najvišja temperatura 24.4, stopinje najnižja 15, ob 19. uri 22,6 stopinje, zračni pritisk 1015,4 mb, rahlo pada, veter 11 km na uro, zahodni, vlaga 57-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 19,2 stopinje

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. maja 1972 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 13 oseb.

UMRLI SO: 68-letni Francesco Gramasteter, 83-letna Stefania Caligari vd. Macchi, 61-letni Karel Boneta, 48-letni Luigi Bubnich, 80-letni Romeo Marcovigi, 70-letni Giuseppe Gustincic, 63-letna Anna Caucich por. Arculin, 84-letna Domenica Colomban por. Carboni, 61-letni Edoardo Di Demetrio, 65-letni Giordano Passioni, 69-letni Tullio Masvi, 68-letna Anna Horvat por. Gottwald, 66-letni Giuseppe Trotta.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Esculapio, Ul. Roma 15; INAM — Al Cammello, Drevored XX. septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35; Chiari Crotti, Ul. Tor San Piero 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Busolini, Ul. Revoltella 41; Pizzul - Cignola, Korzo Italija 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24, Serravallo, Trg Cavana 1.

Ob nedeljah in praznikih so od 8.30 do 19.30 odprte vse lekarne dnevne in nočne izmene.

SOŽALJE

Ob smrti Karla Boneta izreka PD Slovenec iz Boršta družini iskreno sožalje.

29. t. m. nas je zapustila naša draga

Marija Gulli vd. Štoka

Pogreb bo danes, 31. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti na Kontovelu št. 91.

Žalostno vest sporočajo **sinovi in drugo sorodstvo**

Trst, 31. maja 1972

Pogrebno podjetje Zimolo, Ul. Torrebianca 28, tel. 38-004

Užaloščeni svojci sporočajo, da bo pogreb dragega

Karla Boneta

danes, 31. t. m. ob 17.30 iz hiše žalosti v Borštu.

Boršt, 31. 5. 1972

V ZGONIKU

OD DANES DO 2. JUNIJA

8. VINSKA RAZSTAVA

V ŠOLAH NABREŽINSKEGA DIDAKTIČNEGA RAVNATELJSTVA

Zaključne šolske prireditve in razstave ročnih del in risb

Šole nabrežinskega didaktičnega ravnateljstva bodo priredile zaključne šolske prireditve in razstave ročnih del ter risbic v spodaj navedenih dneh:

ŠOLA	ŠOLSKA PRIREDITEV dne	ob uri	RAZSTAVA ROČNIH DEL dne	od		do
Nabrežina	13.6.	11.30	11.6.	9.–12.	—	16.–19.
Štivan	—	—	11.6.	9.–12.	—	16.–19.
Medjavas	10.6.	20.	10.6.		—	19.–21.
	—	—	11.6.	9.–12.	—	16.–19.
Devin	31.5.	11.30	11.6.	9.–12.	—	16.–19.
Sesljan	4.6.	18.	4.6.	9.–12.	—	16.–19.
Cerovlje	18.6.	18.	18.6.	9.–12.	—	16.–19.
Mavhinje	10.6.	11.45	17.6.		—	16.–19.
	—	—	18.6.	9.–12.	—	16.–19.
Slivno	—	—	11.6.	9.–12.	—	16.–19.
Šempolaj	31.5.	19.30	31.5.		—	18.–20.
	—	—	1.6.	9.–12.	—	16.–20.
Zgonik in Salež	10.6.	17.	10.6.		—	17.–20.
skupno v Zgoniku			11.6.	10.–12.	—	16.–20.
Gabrovec	—	—	Na dan zaklj. šolske maše (24.6.)	9.–12.	—	
Briščiki	—	—	Na dan zaklj. šolske maše (24.6.)	9.–12.	—	

TISKOVNA KONFERENCA NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Od 8. do 11. junija srečanje Alpe-Adria

Študijskega srečanja se bodo udeležili predstavniki tržaške ekonomske fakultete, visoke ekonomsko - komerciane šole iz Maribora ter ustrezne visoke šole iz Linza

Na tržaški univerzi je bila včeraj dopoldne tiskovna konferenca, na kateri je ravnatelj ekonomske fakultete prof. Calzolari orisal predstavnikom tiska program bližnjega študijskega srečanja Alpe-Adria. Gre za drugo zaporedno srečanje v tem okviru, saj je bilo prvo že lani v Mariboru, prihodnje leto pa bo po vsej verjetnosti v Celovcu na Koroškem.

Tržaška gospodarska fakulteta je priredila letošnje srečanje prav v vidu posebne vloge, ki jo ima na stičišču dveh kultur in upoštevajoč že tolikokrat omenjeno vlogo mostu med sosednima kulturama ob realnosti odprte meje. To je politika, ki jo skuša tržaška fakulteta že več let uveljaviti.

Za letošnje srečanje, ki bo od 8. do 10. junija v Trstu in v Vidmu, so sestavili poseben odbor, da bi ustvarili organsko povezavo med tremi sosednimi državami. Udeležili se ga bodo predstavniki tržaške gospodarske fakultete, visoke ekonomsko - komercialne šole iz Maribora ter predstavniki «Hochschule fuer sozial und Wirtschaftwissenschaften» iz Linza. Vsak dan bo predaval po en predavatelj z vsake šole in to zelo na kratko, tako da bo nato razprava bistvenega pomena. V četrtek, 8. junija bo otvoritev srečanja, nakar bosta predavala profesorja Franjo Perič in Štefan Kajzer o «Poskusu sistemske analize kompleksa Alpe-Adria». Na vrsti bosta nato še predavanji prof. Adolfa Adama «Sistemsko - teoretične osnove za optimalno vodenje gospodarstva v neki odprti regiji» in prof. Sergia Parrinella o «Politiki regionalnega razvoja v zvezi z narodnimi politikami». Istega popoldneva bo še ogled tržaškega pristanišča in čistilnice Total. Naslednji dan so na vrsti predavanja profesorjev Santora, Berninija in Borrusa o «Medregionalnem načrtovanju transportnih sistemov», prof. Danila Požarja o «Prometni infrastrukturi Slovenije kot dejavniku gospodarskega razvoja v okviru Alpe-Adria» in prof. Kurta Rotschilda «Regionalno politični problemi v novejši ekonomski diskusiji». Popoldne bo ogled tovarne Grandi motori, srečanje s tržaškim županom, zvečer pa večerja na Gradu sv. Justa. Zadnjega dne se bodo udeleženci preselili v Videm, kjer bodo zadnja tri predavanja v pokrajinski palači. Predavali bodo prof. Hans Bach o «Krajevnem ustreznem gospodarjenju z zemljo in ekološkem ravnotežju», prof. Gianni Sartorati o «Problemih finančne in fiskalne spodbude za teritorialne lokacije» ter prof. Matjaž Mulej o «Dislociranih obratih kot sredstvu za optimiranje gospodarskega razvoja različnih tipov regij s posebnim ozirom na Slovenijo». Isto popoldne se bodo udeleženci vrnili v Trst.

S tem, da so prireditelji vključili v spored srečanja tudi obisk v Vidmu, so hoteli dati nekako deželno obeležje delu in zagotoviti deželno vlogo tržaške univerze, kar zadnje čase nekateri videmski kampanilistični krogi nekoliko oporekajo.

Da sedaj je zagotovilo svojo prisotnost približno 60 udeležencev, predvidevajo pa, da bo udeležba še mnogo večja. Prireditelji pozivajo tudi razne zasebne operaterje, naj se udeležijo srečanja, saj je snov zelo zanimiva za vse, ne samo na zgolj akademski ravni.

Ob srečanju bodo prišli v naše mestu tudi študentje visoke ekonomsko - komercialne šole iz Maribora, ki se bodo srečali s svojimi tukajšnjimi kolegi. Spored njihovega obiska je zelo pester, saj si bodo ogledali nekatere industrijske objekte v Trstu, letoviško središče Gradež, oglejske znamenitosti itd. Med drugim bo na vrsti tudi košarkarsko srečanje s tržaškimi študenti.

i. f.

Tatovi na delu

Neznani vlomilci so se preteklo noč splazili po trti do okna stanovanja 61-letne Pierine Gustin vd. Stangaferro iz Ul. Verniellis 2 in nato v spalnici ukradli pol milijona lir ter . . . žimnico. Okradenka je prijavila tatvino osrednjemu komisariatu javne varnosti.

Tatovi so obiskali tudi lekarno «Testa d'Oro» v Ul. Mazzini 43. Tu so ukradli 136 tisoč lir, večje vsote denarja, shranjene v odprti železni blagajni, pa niso videli.

Zaradi fakultet videmske univerze

Videmski župan podal ostavko

Videmski župan, demokristjan prof. Bruno Cadetto je na sinočnji seji občinskega odbora podal ostavko, ki jo je utemeljil z dejstvom, da niso akademske oblasti tržaške univerze sprejele njegovih predlogov za ustanovitev nekaterih fakultet v furlanskem glavnem mestu.

Kot znano je na svoji zadnji seji tržaški akademski svet odločil, da se bodo z začetkom akademskega leta 1971-72 začeli v Vidmu vzporedni tečaji prvih dveh letnikov inženirske fakultete. Furlani so predlagali, da bi se hkrati tudi začeli tečaji prvih letnikov nekaterih znanstvenih fakultet. Akademski svet tržaškega vseučilišča pa je ugotovil, da ni nobene zakonske podlage, po kateri bi lahko te zahteve sprejel.

Ob koncu seje je videmski občinski odbor, ki ga sestavljajo predstavniki Krščanske demokracije, PSI in PSDI soglasno izrazil svojo solidarnost s prof. Cadettom ter izglasoval resolucijo v kateri zatrjuje, da bo videmski občinski odbor moral nujno priti do nekaterih zaključkov, če ne bodo sprejeli zahtev konzorcija za videmsko univerzo.

Kot vidimo gre za demagoško in kampanilistično zadržanje videmskega župana in videmskega občinskega odbora, spričo, enkrat toliko, treznega obnašanja tržaških akademskih oblasti.

PD «SLOVENEC» — BORŠT
priredi

2. PRAZNIK VINA

Spored

Jutri, 1. junija 1972 ob 17. uri koncert godbe na pihala «Breg», nastop domačega pevskega zbora, nastop gojencev domače glasbene šole, koncert pevskega zbora «V. Vodnik» iz Doline.

Petek, 2. junija ob 18. uri nastop domačega pevskega zbora, koncert mladinskega zbora šole «S. Gregorčič» iz Doline, od 19. ure dalje ples z godbo na pihala s Proseka.

Nedelja, 4. junija ob 16.30 koncert godbe na pihala «BREG», nastop folklorne skupine «SAVA» iz Kranja.

V četrtek, soboto in nedeljo ples ob zvokih ansambla «Kras».

Vse štiri dni bomo točili pristna domača vina in delovali bodo dobro založeni kioski. Vabljeni!

VČERAJ PRED TRŽAŠKIM PRIZIVNIM SODIŠČEM

Dvema tržaškima škvadristoma so znižali že tako milo kazen

Obravnava številnih dogodkov v Drevoredu XX. septembra, kjer so fašisti lani nemoteno napadli in sramotili fante in dekleta, ki niso bili njihovih idej

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (preds. Marsi, tož. Franzot, zapis. Mosca) se je včeraj morala zagovarjati sedmerica fašističnih pretepačev, ki je na prvostopni obravnavi dne 30. septembra lani končno dobila, kar je žal predolgo nekaznovano iskala. Skupina, ki se je zgledovala po zloglasnih škvadristih, je napadla, seveda le kadar je bila v premoči, žalila, sramotila kar na javnih prostorih fante in dekleta, ki niso bili njihovih idej. Najbolj varno so se čutili v Drevoredu XX. septembra, kjer so imeli pravcati fašistični rezervat, kamor drugi niso imeli dostopa. Tu jih nihče, niti policija, ni motila.

Njihove nadutosti in nesramnih napadov pa je bilo konec 11. septembra lani, ko je študent Franco Cagnola vložil tožbo proti Gianfrancu Sussichu, Claudiju Scarpi, 20-letnemu Ernestu Franzuttiju iz Ul. Luciani 6, 19-letnemu Claudiu Liunu iz Ul. Lazzaretto Vecchio 3, 20-letnemu Sandru Rutarju iz Drevoreda C. Flist 28 in 18-letnemu Robertu Preglju iz Ul. D. Chiesa.

Ta skupina ga je ob podpori drugih, neidentificiranih škvadristov, nadlegala najprej v baru «Franco» v Drevoredu XX. septembra, ga žalila in sramotila, mu strgala časopis «Vie nuove» iz rok in ga prisilila, da se je zatekel v bar Zampolli. Končno je policija pod pritiskom javnega mnenja le uvedla preiskavo, ki je žal le delno osvetlila delovanje teh sicer mladih, a prav zaradi tega nevarnih, oboževalcev neofašizma. Tako je prišlo na dan, da je Sussich, obkrožen od pajdašev v napol vojaških oblačilih, ustrahoval 1. maja lani Marino Rossijevo, ki je nosila v gumbnici rdeč nagelj. Sussich je dekletu strgal nagelj, jo žalil in ji zvil roko za hrbet. Prijatelju Rossijeve, Sergiu Ranchiju, je isti nadutež 3. maja istega leta zagrozil, da mu bo že enkrat razbil glavo, 11. septembra pa je pred navtično šolo na Hortisovem trgu napadel Ranchija in Rossijevo, ki sta v družbi prijateljev prišla iz mestne knjižnice. In končno je prišlo na dan, da je Scarpa nekega dne v Drevoredu XX. septembra zagrozil Canigli, da bo «drago plačal in naj se varuje».

Prvostopni sodniki prav gotovo niso obsodili obtožencev v sorazmerju s škvadrističnimi izpadi, posebno Sussicha in Scarpo, vendar vsaj to je bilo pozitivno, da sodba ni izostala. Sussicha so obsodili na 7 mesecev zapora in 15 dni zapora, Scarpo pa na 6 mesecev in 10 dni zapora in sicer brez pogojnosti in vpisa v kazenski list. Z milejšimi kaznimi so se izmazali Paolini in Manghaghi (2 meseca) ter Franzutti in Luin (3 mesece in 10 dni). Pregla so sodniki oprostili zaradi mladoletnosti, Rutarja pa samo zaradi pomanjkanja dokazov.

Na včerajšnji, prizivni razpravi, pa se je pripetilo nekaj podobnega, kot v pravljici, ko se grd sodnik spremeni . . v dobrega sodnika. Priziv na prvostopno razsodbo je vložilo sedem fašistov: Sussich (priprt iz drugih razlogov), Paolini, Manghaghi, Scarpa, Franzutti (priprt iz drugih razlogov), Luin in Rutar. Na vprašanje predsednika dr. Marsija so enostavno dejali, da se sklicujejo na že dane izjave ter «so prepustili »svojim branilcem, odvetnikom Preschi, Bezicheriju in Terranu. Javni tožilec dr. Franzot je sicer imel dokaj pogumen govor in dejal, da je treba vsem obtožencem popolnoma potrditi prvostopno kazen. Seveda so se branilci zavzemali za oprostitev in to popolno oprostitev. Kaj pa sodni zbor? No, ta je menil, da je prvostopna kazen, ki so jo prisodili Sussichu in Scarpi, nekoliko previsoka in tako znižali to kazen na skoraj polovico: Sussichu so sodniki znižali kazen na 4 mesece in 20 dni zapora, Scarpi pa na 3 mesece in 10 dni zapora. Vrh tega je za Scarpo kazen pogojna in je ne bodo vpisali v kazenski list, (ostalim so potrdili kazen). Morda bi za sklep pričujočega poročila le lahko dodali, da so poti v nebesa (mi bi dejali do pravice) neskončne . . .

ZANIMIVA SEJA OBČINSKEGA ODBORA

Za razstavne potrebe «Espomega» iščejo v Gorici primerno lokacijo

Če bi izbrali Rojce, bi bili štandreški kmetje spet prizadeti
Spremembe v regulacijskem načrtu pri novem obmejnem prehodu Vrtojba - Obetajo se nove razlastitve?

Precej dela so imeli občinski odborniki na zadnji seji, ki je bila v ponedeljek zvečer. Po uvodnih besedah župana De Simona, ki je poročal o uspehu letošnje, druge, mednarodne razstave Espomego, je o lokaciji za prihodnje tovrstne prireditve pročal odbornik za javna dela Agati. Prostor, kjer so lani in letos priredili to razstavo, v dolini Korna in v stavbi na vogalu Ulic Santa Chiara in Cadorna, je pretesen in niso zaradi tega mogli zadovoljiti vseh razstavljavcev. Zaradi tega bi bil razvoj te mednarodne razstave že vnaprej, zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov, nemogoč.

Odbornik Agati je dejal, da bi lahko locirali razstavne paviljone, za katere bi lahko dobili precejšnji prispevek od deželne uprave, v treh krajih v mestu: onkraj Soče ob glavni cesti na Majnici, na področju bivših kasarn v Ulici della Barca, ali pa ob Ulici Terza Armata. V prvih dveh primerih bi bila možna hitra gradnja, ker so zemljišča občinska last, v tretjem primeru pa bi morali razlastiti zasebne lastnike - kmetovalce.

Na Majnici imajo na razpolago 245.000 kv. metrov občinskega zemljišča. Precejšnji del tega potrebuje novi mestni vodovod, vendarle bi lahko tu uredili zeleni park sredi katerega bi lahko zgradili razstavne paviljone. Lokacija je primerna zaradi bližine glavnih dostopnih cest, zaradi možnosti parkiranja, je pa oddaljena od mestnega središča. Tu bi lahko uredili tudi marsikatero športno napravo.

V Ulici della Barca razpolaga občina z 20.000 kv. metri zemljišča. To bi zadostovalo za nekaj let za potrebe Espomega, tu je precej prostora za parkiranje, blizu so šolske športne naprave. Lokacija je zelo lahko dosegljiva iz mesta. Občinski lastnini pa bi bili morali v prihodnjih letih dodati še drugih 20.000 kv. metrov, ki bi jih morali razlastiti zasebnikom (če se ne motimo je ta zemlja last štandreških kmetov).

V Ulici Terza Armata so težave z zemljišči. Tu nima občina svoje lastnine in zaradi tega bi bilo treba vsa zemljišča razlastiti. Bližina številnih cest in tudi bodoče avtoceste bi bila ugodna za dohod na razstavni prostor, vendar bi nastale težave zaradi potreb bodočega mednarodnega prehoda Štandrež-Vrtojba. Tu nameravajo zgraditi razne obmejne naprave.

Na isti seji občinskega odbora so razpravljali tudi o manjših spremembah, ki jih je treba vnesti v regulacijski načrt zaradi novo nastalih potreb cestnega omrežja. To v zvezi z gradnjo avtoceste, avtoluke ter obmejnih naprav na novem obmejnem prehodu. Področje, namenjeno avtoluki, bodo razširili (s tem bodo odvzeli verjetno še več zemlje štandreškim kmetovalcem). Nove potrebe narekujejo tudi nekatere spremembe v že obstoječih določbah regulacijskega načrta.

Župan De Simone je nato sklical sejo občinskega sveta v ponedeljek 5. junija ob 18.30. O podporah nekaterim društvom je na tej seji poročal odbornik Moise, o nekaterih natečajih za uslužbence odbornik Paulin, o finančnih vprašanjih odbornik Ciuffarin. Nakupili bodo sliko slikarja Fulvia Monaia, ki je letos slavil 25-letnico umetniškega udejstvovanja.

Sestanek tovarniških svetov kovinarjev

Na sedežu sindikata kovinarjev FIOM v Tržiču se bodo 6. junija sestali tovarniški sveti tržiške ladjedelnice, obrata ASGEN, Ditroit, EATON-EST, OMI in SAFOG. Na srečanju bodo razpravljali predvsem o zdravstvenem položaju delavcev v tovarnah in o pobudah javne uprave v zvezi z zdravstveno zaščito delavcev.

V tovarni ventilov EATON-EST so tudi včeraj delavci stavkali dve uri, zaradi prekinitve razgovorov o delovni pogodbi. Stavkali bodo tudi danes in sicer zadnji dve uri dela.

PREMIERA IGRE «RAZBITI VRČ»

Nocoj nastop Štandrežcev v Prosvetni dvorani v Gorici

Igro bodo jutri popoldne ponovili

Prizadevna dramska družina prosvetnega društva «Oton Župančič» v Štandrežu se bo nocoj spet predstavila občinstvu. Štandrežci bodo nastopili ob 21. uri v Prosvetni dvorani v Verdijevem korzu, igro bodo ponovili v isti dvorani jutri popoldne ob 17. uri.

Štandrežci so v lanski zimi obudili svojo dramsko družino. Takrat so nastopili z ljudsko igro «Miklova Zala» (spominjamo se podobnega nastopa pred mnogimi leti) in želi veliki uspeh. Z drugo veseloigro, «Tisočakom v telovniku», so nastopili poleti na prazniku špargljev. Vzporedno s temi nastopi so imela dekleta mladinske dramske družine več uspelih nastopov.

Sedaj je na vrsti veseloigra v dveh delih «Razbiti vrč», ki jo je napisal nemški pisatelj Heinrich von Kleist. Igra je nova za goriško občinstvo.

Igro je režiral Iztok Jereb, scenografijo je pripravil Karlo Nanut, za kostume so se Štandrežci obrnili k Primorskemu dramskemu gledališču v Novi Gorici in Stalnemu Slovenskemu gledališču v Trstu.

Na odru bodo nocoj nastopili Darij Nanut v vlogi sodnega svetnika Walterja, Miloš Tabaj v vlogi vaškega sodnika Adama, Davorin Marvin v vlogi pisarja, Magda Prinčič v vlogi Marte, Silvana Kulot v vlogi Eve, Aleš Hoban v vlogi Vida, Milivoj Hoban v vlogi Ruprehta, Darija Prinčim v vlogi Brigite, Ana Tomažinčič v vlogi Lize, Ivan Plesničar v vlogi biriča Manfriede. Suflirala bo Elda Nanutova.

Štandrežkim igralcem želimo obilo uspeha!

Danes stavka zdravnikov

Danes bodo v splošnih bolnišnicah stavkali zdravniki. Stavko je proglasil zdravniški sindikat ANAAO, ki noče, da bi izvedli javnih natečajev za službena zdravniška mesta, za tiste zdravnike, ki so že v službi v bolnišnicah. Zdravniki bodo med današnjo stavko zagotovili najnujnejšo službo.

Vozni red Ribijevih avtobusov

Ob priliki državnega praznika bodo Ribijevi avtobusi 2. junija vozili kakor sledi: Gorica — Gradež in Gradež — Trst, po običajnem nedeljskem urniku, avtobus Gorica — Gradišče — Tržič bo vozil po sledečem urniku: iz Gorice bo odpeljal ob 8., 12.30, 15. in 19. uri, iz Tržiča pa ob 9., 13.30, 16. in 20.15.

Prispevki

Družine pokojnega Ludvika Tomšiča iz Sovodenj darujejo za Kulturni dom 50.000 lir.

Dramska družina «O. Župančič» Štandrež

v prosvetni dvorani v Gorici, Korzo Verdi 13

HEINRICH VON KLEIST

RAZBITI VRČ

(Veseloigra v dveh delih)

Danes, v sredo, 31. maja ob 21. uri premiera, ponovitev jutri, 1. junija ob 17. uri.

KLJUB BREZPOSELNOSTI, KI JE LANI DOSEGLA 2.183 ENOT

Strokovno izobražen delavec lahko vedno dobi zaposlitev

Več brezposelnosti je bilo med ženskami, zlasti tekstilnimi delavkami - Gibanje delovne sile prek meje - Zmanjšanje števila delovnih mest v tekstilni industriji

V zadnjih šestih letih — od 1966. do 1971. leta — se je število brezposelnih v goriški pokrajini znižalo od 3.542 na 2.183. Posebno je upadlo število moške brezposelne delovne sile (od 2.465 na 1.295), medtem ko je število brezposelnih žensk upadlo počasneje (od 1.077 v letu 1966 na 744 v letu 1970). Zaradi razlogov, ki jih bomo navedli kasneje, se je število brezposelnih žensk v letu 1971 zvišalo za 144, in sicer od 2.100 v letu 1970 na 2.183 v letu 1971.

Kot smo poprej omenili, se je lansko leto brezposelnost med ženskami povečala. Vzroke za ta neljub pojav je iskati v preosnovi tekstilne industrije, ki je v neprestani krizi. Vzporedno z zvišanjem brezposelnosti se je povečal tudi vpis v dopolnilno blagajno. Lansko leto so delavci opravili nekaj nad 1.1 milijona ur v dopolnilni blagajni. Gradbeništvo jih je prispevalo 268.000, medtem ko so preostale ure v pretežni večini posledica tekstilne krize.

Omenjene številke o stanju brezposelnosti nimajo absolutnega pomena, kajti šele analiza njihove strukture bi nam osvetlila, zakaj ti ljudje nimajo zaposlitve. Na Goriškem nam že nekaj let primanjkuje moška delovna sila. Posebno po specializiranih in kvalificiranih delavcih je veliko povpraševanje ter z zaposlitvijo nimajo težav. Nadalje je znano, da nekaterih težjih del sploh ne opravljajo več naši delavci, ampak tisti, ki prihajajo občasno ali tudi stalno z one strani meje. Znano je, da naših tovornjakov ne upravljajo več naši ampak šoferji, ki so prav tako v pretežni meri iz Jugoslavije.

Na trgu je nekoliko lažje dobiti žensko delovno silo, ker je ali brezposelna ali v dopolnilni blagajni zaradi težav v tekstilni industriji. Včasih je prihajalo k nam na delo več ženske delovne sile, zlasti iz bližnjih kmečkih predelov slovenskega obmejnega pasu, vendar je gibanja delovne sile preko meje vedno manj zaradi gradnje industrijskih objektov na področju Nove Gorice. Povsem razumljivo je, da se bo delavec zaposlil bližje bivališča in si želj imeti tudi čimbolj stalno delo. Zaposlovanje v drugi državi, zlasti še v neurejenih pogojih, torej nima bodočnosti.

Ker je število prebivalstva omejeno in ni računati na priseljevanje zaradi odpiranja novih vprašanj (od stanovanj dalje), je verjetno odgovor na nastajajoča vprašanja mogoče poiskati samo v postopnem prehajanju na modernizacijo, predvsem pa na avtomatizacijo obratov, kjer bi delovno silo zamenjali stroji.

V letošnjem letu so spet zaposlili tekstilne delavke v podgorski in sovodenjski tekstilni tovarni, ki so jih začasno vključili v dopolnilno blagajno. Tajnica FIOT - CGIL Marija Selič nam je s tem v zvezi dejala, da se je število delovnih mest v sovodenjski tekstilni tovarni v zadnjem letu in pol zmanjšalo za 120, v podgorski pa za nekaj nad 600, ne da bi to vplivalo na proizvodnjo. To pomeni, da so z nekaterimi izboljšavami v strojnem parku, predvsem pa z večjim izkoriščanjem, obdržali ali morda celo zvišali proizvodnjo. Tajnica FIOT nam je nadalje povedala, da v zadnjem letu v Podgori samo upokojujejo in ne zaposlujejo nove delovne sile. Tudi na takšen način so zmanjšali število delovnih mest. Tekstilno krizo, ki se pojavlja po vsej državi in tudi pri nas, pa skušajo reševati s posebnimi državnimi in deželnimi ukrepi, katerih ugodnosti pa vsaj zaenkrat pri nas še ni mogoče opaziti.

Danes nagrade zmagovalcem mladinskih iger

Danes popoldne ob 17. uri bo v občinskem parku v Gorici svečana podelitev nagrad zmagovalcem občinskih mladinskih

Med nagrajenimi je več slovenskih fantov, ki so tekmovali tako za barve slovenskih društev kot tudi za barve drugih mestnih društev (seveda v tistih panogah, kjer niso slovenska društva bila zastopana).

PO OSTAVKI ODBORNIKOV PSI V TRŽIČU

Včeraj so podali ostavko tudi Versace in odborniki KD

Tržiška občina je sedaj brez župana in odbora
Pričeli bodo posvetovanja za sestavo novega odbora

Tudi tržiški župan Versace in štiri odborniki Krščanske demokracije so podali ostavko. Za tak nastop so se zmenili na seji vodstva KD, ki je bila v ponedeljek. Odborniki in župan bodo formalno podali ostavko šele v soboto na zasedanju občinskega odbora. Na seji vodstva KD so govorili tudi o načinu, kako bi premostili sedanjo krizo občine. Sklenili so, da bodo začeli s posvetovanji z ostalimi strankami. Ostavka župana in odbornikov KD sledi ostavki odbornikov PSI, ki so jo podali že pred dvema tednoma.

Industrijci zahtevajo boljše pogoje za delovanje

Zveza industrijcev goriške pokrajine je imela sinoči na sedežu trgovinske zbornice svojo letno skupščino. Poleg velikega števila operaterjev so bili prisotni predsednik pokrajine Chientarolli, župan De Simone, predsednik trgovinske zbornice Lupieri, predsednik deželne federacije zvezę industrijcev Modiano iz Trsta, deželni odbornik Tripani, predstavniki treh sindikalnih organizacij Zuliani, Zorzenon in Batistel in drugi.

Predsednik Caselgrandi je v svojem poročilu obravnaval vsa pomembna vprašanja gospodarskega življenja naše pokrajine. Uvodoma se je v zvezi z gospodarskimi gibanji v državi zadržal pri politiki Confindustrije, vlade in sindikatov. Posebno je obravnaval gradbeni sektor, davčno reformo, premično lestvico, dopolnilno blagajno, industrijski sektor in vsedržavno načrtovanje. Večji del svojega govora je posvetil tržaški in goriški industrijski coni, ter obžaloval zlasti zakasnitve pri izgradnji avtoporta, industrijske cone in nekaterih infrastruktur v Gorici.

Skupščino je pozdravil deželni predsednik Modiano. Župan De Simone je opozoril na birokratske težave pri sprejemanju odločitev in zlasti v zvezi s konzorcijem industrijske cone opozoril na dolžnost, omogočiti kmetom, ki bodo prizadeti z odvzemom zemlje, uspešno vključitev v družbeno življenje. Deželni odbornik Tripani je omenil deželno kreditiranje industrijskega sektorja. Predsednik Caselgrandi je ob koncu pozval prisotne predstavnike oblasti, naj zagotovijo gospodarskim operaterjem pogoje, v katerih bi mogli uspešno delovati.

Poslanica župana ob državnem prazniku

Ob priliki 2. junija, praznika republike je goriški župan De Simone poslal meščanom poslanico, v kateri se spominja daljnega 1946. leta, ko so se italijanski državljani svobodno odločili za republiko. Italijanska republika, nadaljuje župan, je v 26. letih obstoja prehodila mnogo poti in naredila marsikaj dobrega. V državi, kjer družba spoštuje zakone, ki jih je sama določila, je vsestranski napredek zagotovljen. Prav pred kratkim ,zaključuje De Simone, smo italijanski državljani demokratično izvolili naše predstavnike, do katerih moramo pokazati vse naše zaupanje, kajti prav v tem je izraz volje nas vseh.

PRI JEZU V BLIŽINI ZDRAVŠČINE

V torek zjutraj so našli truplo utopljenca v Soči

Baje gre za 68-letnega Leopolda Breliha iz Spodnje Idrije
Po obdukciji so ga včeraj popoldne pokopali v Gradišču

Včeraj popoldne so v Gradišču pokopali truplo 68-letnega Leopolda Breliha, doma iz Spodnje Idrije, ki je pred nekaj dnevi utonil v Soči. Brelihovo truplo je našel v torek zjutraj pri jezu na Soči v bližini Zdravščine, čuvaj tekstilne tovarne INTES. Poklical je orožnike iz Zagraja, ki so poklicali na pomoč posebno ekipo pogrebnega društva Prescheren iz Gradišča, da bi potegnila truplo iz vode.

Utopljenec je bil precej lepo oblečen. V žepih suknjiča so našli pokojninsko knjižico, osebno izkaznico, 100 tisoč dinarjev in nekaj srečk jugoslovanske loterije.

Orožniki iz Gradišča, ki so prevzeli vso stvar v roke, so ugotovili, da gre po vsej verjetnosti za Leopolda Breliha. To je bilo razvidno iz osebne izkaznice, ki jo je imel utopljenec v žepu. Spočetka niso vedeli kdo je utopljenec, ker je imel v žepu drugi dokument na ime Stanislava Prinčiča in tudi fotografija na tem drugem dokumentu je bila precej podobna oni na Brelihovem dokumentu.

Italijanska policija je stopila v stik z jugoslovansko, vendarle niso našli v Idriji nobenega sorodnika utopljenca, čeprav živi v tem rudarskem mestu precej ljudi s tem priimkom. Baje ima utopljenec sestro, ki živi v notranjosti Italije.

Njegovo truplo so včeraj zjutraj iz mrtvašnice v Zdravščini odnesli na pokopališče v Gradišče. Tam je zdravnik dr. Bancheri opravil obdukcijo, nato je sodnik dr. Mangori dal dovoljenje za pokop.

STALA NAJ BI 600.000.000 LIR

Sestanek zastopnikov pokrajin za enotno gluhonemnico v deželi

V Gorici bodo zgradili nov zavod, ki bo lahko sprejel gluhoneme iz Furlanije - Julijske krajine — Nekateri so za odpravo takih zavodov

V Gorici nameravajo zgraditi v Ulici Terza Armata nov zavod za gluhoneme. Stavba naj bi veljala okrog 600.000.000 lir. Denar naj bi prispevala deželna uprava, v njem naj bi bilo prostora za približno sto otrok, ki bi morali priti v Gorico iz vse dežele. Sedanji zavod v Semeniščni ulici je namreč zastarel, zgradba je dotrajana in v njej ni moč uvajati modernih vzgojnih metod. Sedanji zavod upravlja goriška pokrajinska uprava, zaljub temu, da imamo na Goriškem le pičlo deseterico gluhonemih otrok. V goriški zavod prihaja skoro petdeset otrok iz videmske pokrajine.

Deželna uprava je že pred leti obljubila denar za gradnjo novega zavoda, finančno breme je nase prevzela pokrajinska uprava v Gorici, ki je dala na razpolago tudi svoje zemljišče v Ulici Terza Armata. Nekaj sto milijonov lir je že na razpolago in z deli bodo najbrž pričeli v kratkem, vsaj kar se tiče prvega dela stavbe.

Da bi bil novi zavod tudi finančno rentabilen bi bilo potrebno, da bi prišli vsi gluhonemi otroci iz naše dežele v nov goriški zavod. Tako bi tudi deželna uprava lahko dajala v prihodnjih letih podporo enemu samemu zavodu v okviru dežele. Zaradi tega je bil prejšnji teden v Gorici sestanek zastopnikov vseh štirih pokrajinskih uprav in nekaterih strokovnjakov s tega področja. Poročila so imeli predsednik pokrajinske uprave v Gorici dr. Chientaroli, odbornik za šolstvo Corbatto, ravnatelj goriškega zavoda Schlagenaufi.

V debato so posegli tudi zastopniki pokrajin Trst, Videm in Pordenone. Zastopniki goriške uprave so zagovarjali osredotočenje vseh otrok v enem edinem zavodu v deželnem merilu, za isto rešitev so bili tudi nekateri drugi zastopniki, nekateri pa so bili proti taki rešitvi in so se zavzeli za odpravo večjih zavodov in za manjše šole za gluhoneme krajevnega značaja, tako da bi bili lahko otroci vsak večer v krogu svoje družine. Strokovna mnenja so bila deljena. Domenili so se, da se bodo v kratkem spet sestali, da bi se o stvari podrobneje pomenili.

Razna obvestila

Goriška občinska uprava sporoča, da je še do 14. junija čas za vložitev prošenj za natečaj za eno mesto poljskega čuvaja in eno mesto mestnega strežnika. Podrobnejša pojasnila lahko interesenti dobijo pri uradu za osebje na goriški občini.

Kino

Gorica

VERDI ob 17.30—22.00: «Don Camillo e i giovani d'oggi», G. Moschin in L. Stander; barvni film.
CORSO ob 16.45—19.20 in 22.00: «Nicola e Alessandra», M. Jayston in J. Suzman; barvni film.
MODERNISSIMO ob 17.30 — 22.00: «I quattro dell'Ave Maria», T. Hill in E. Wallach; barvni film.
CENTRALE ob 17.15—21.30: «Bernardo, cane ladro e bugiardo», M. Fichman in M. Mobley; sledi Disneyeva slikanica «Bongo».
VITTORIA ob 17.30—22.00: «Così, così, più forte», S. Levi in M. Chaplin; barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 18.00 «Nella stretta morsa della paura». Barvni film.
EXCELSIOR ob 16.00: «Uomini selvaggi», W. Holden in K. Malden; barvni film.
PRINCIPE ob 18.00: «Silvester's story». Barvna slikanica.
S. MICHELE ob 15.00: «Arriva Charlie Brawn», barvna slikanica.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Bratje Marx v cirkusu», ameriški film — ob 18. in 20.
SVOBODA: «Vstopnica za pekel», francoski barvni film — ob 18. in 20.
DESKLE: Danes zaprto.
RENČE: Danes zaprto.
ŠEMPAS: Danes zaprto.
KANAL: «Catch — 22», ameriški barvni film — ob 20.
PRVAČINA: Danes zaprto.

Dežurna lekarna v Gorici

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Giusto, Korzo Italija 244, tel. 35-38.

Dežurna lekarna v Tržiču

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna Centrale dr. Fitz in Enneri, Trg republike 26, tel. 72341.

PROF. TONE PENKO:

Tržaški dnevnik dveh botanikov iz l. 1816

Po kraških jamah - Priprave na pot v Benetke

7.

Saj so pravzaprav samo apnene skale in stene, nobenega drevesa, nobenega grma, toda kotlaste udorine - vrtače vseh velikosti, velike, manjše, zelo majhne, plitve globoke in pa čudoviti okrjuki. Reke dajejo pokrajini pečat grozotne privlačnosti. Nagledali smo se čarobnih prelesti z Naklega, pa smo se spustili do Reke. Šli smo ob njej, po divji, po ozki dolini - soteski, nekaj mlinov žene tod Reka, da bi tako prišli do vhoda v Škocjansko jamo, kjer jama Reko požira.

Od vhoda v jamo smo šli navzgor po golem pobočju hriba, da smo tako prišli v Škocjan. Nisva še videla in doživela nečesa, kar bi se dalo s tem krajem ali njegovo okolico malce primerjati. Škocjan je prav na robu hriba, ki je prevotlen in skozi katerega teče pod zemljo Reka. Luknja, ki požira Reko v Škocjansko jamo, ni velika. Zato voda vedno močno pritiska. V Škocjan se vedno zemlja po malem trese in buči. Vino v kozarcu nikoli ne miruje. Najhujše je seveda ob veliki vodi. Takrat šele pritiska velika voda na vhod in na hrib. Takrat je kot bi bil potres. Vrhu hriba smo našli luknjo. Spustili smo po njej kamen v globino. Šteli smo do 36 preden smo čuli, da je kamen štrbunknil v vodo. V vasi je še opaziti rimske utrdbe. Pismena poročila pa vedo povedati, da je bila tu vas, še preden se je Kristus rodil.

Reka je pravzaprav Timava, o kateri pišeta rimska pesnika Ovid in Vergil. Tu ponikne kot Reka v zemljo in izvira v bližini Devina, kjer ji pravijo Timava. Izplača se ogledati si jamo. Globoka je, veličastna, skozi njo grmi Reka, toda prebiti se skozi jamo, je kot igrati se v življenjem. Najin spremljevalec in vodič junak Eggenhöfner je pred leti preplaval vso podzemsko reko. On dobro pozna notranjost jame.

Naša naravoslovca sta v dolini Reke in v Škocjanu in okolici nabrala lepo število izredno lepih in redkih cvetlic.

Dan je bil lep. Ko so se vračali domov, jim je že mesec osvetljeval pot. Na sedlu Monte Spaccato so visoko nad glavo čuli strele iz puške. Spočetka jim je bilo nekam tesno pri srcu. Ko pa so kmalu zatem zagledali jato divjih rac, ki so od morja letele proti severu, so se kar pomirili in prav gotovo niso bili v zmoti, ko so bili prepričani, da pokanje ni bilo namenjeno njim, marveč onim po zraku letečim.

Še nekaj besed o jamarju Eggenhöfnerju, gostilničarju na Bošketu.

Ko je bil še mlad in je še živel njegov oče, si je neutrudno prizadeval docela raziskati svojo pečino, ki mora biti tam nekje pri vrhu hriba proti Bazovici. Zabil je vanjo denarja, časa in nekoč je pri svojih podvigih le za las ušel, da ni odletel med nebeške krilatce. Jamo je za obiskovalce lepo opremil in dal na vhodu napraviti vrata. Toda, toda. Neznanci so vdrli vrata, odnesli vse, kar se je odnesti dalo, mize, klopi, stole, podrli podporne tramove, ki so podpirali stene. Zagrizen jamar ni odnehal. Zamislil si je potujočo jamo. Na velikih parizarjih bo napravil umetne jame, jih vozil po svetu in za denar razkazoval ljudem, predvsem po velikih mestih.

Daleč na okoli so ga ljudje imenovali jamski kralj.

7. marca.

Urejala sta in spravljala nabrano blago. Pa ne dolgo. Prišlo je pisemce. Poslal ga je trgovec Hohl, in v njem jima sporočal, da je že tako naneslo, da mora čimprej v Benetke. Prijateljsko ju vabi s seboj. Seveda pa morata takoj v mesto na domenek, predvsem pa si morata spraviti v red potna lista.

Potna lista sta uredila. Domenili so se. V Benetke odhajajo ladje vsak dan. Vsak čas lahko gredo na pot.

Pa še nekaj sta danes uredila. V mestu sta se v Kačji lekarni seznanila z gospodom lastnikom lekarne in njegovim prijateljem, ki je bil prav ta čas pri njem na obisku. Ta gospod je kanonik Stankovič iz Barbane pri Pulju. Ko sta mu povedala, da kanita v Istro, ju je gostoljubno povabil, naj ga obiščeta in nekaj časa preživita v njegovi hiši. Zadeva jima je bila kar prvi hip povšeči in ko sta se zanimala, kako je s potjo, prenočišči in gostilnami v Istri, jima je ljubeznivi gospod napisal načrt potovanja. Povedal jima je, da v njegovem kraju gostilne ni, pač pa da je v njegovi hiši dovolj prostora in da bosta ljuba gosta. Tri ure od njegove fare, v Barbani, ima brata, ki je kirurg in lekarnar in še nemško govori. Zadeva ni od muh, treba si jo je v spomin vtisniti in nikakor ne pozabiti.

8. marca.

Danes sta ves dan suženjsko garala. Treba je vse nabrano spraviti v red in tako zavarovati, da se ne bi skvarilo. Vožnja v Benetke je pred vrati. Jutri zvečer ob petih morata biti na ladji. Gospod Hohl je njuna potna lista že oddal poveljniku ladje. Njune svobode je konec. Toda tudi ladja po zakonu ne sme prej na pot, dokler nista tudi onadva na njej. Luško poveljstvo je vpisalo njuni imeni v njegov seznam potnikov in on je dolžan, da ju prepelje v Benetke in tam izroči. Kaj pametna uredba pomorske policije, ki je na ta način zavarovala varnost in življenje potnikov.

Že prej sta spraševala, kako daleč je v Benetke. Peš je 40 ur, po morju pa osem ur, lahko pa tudi osem dni ali celo osem tednov.

Po navadi odpotujejo ladje v Benetke zvečer. Tako gre potnik v Trstu spat, vstane pa v Benetkah. Seveda je pa vse odvisno od smeri in jakosti vetra. Če vetra ni, ladja ne gre naprej.

Tačas je bilo ravno zatišje. Nobenega vetra. Odhod se lahko zavleče, tudi za več dni in ker nimata več sama potnih listov, se iz Trsta nikamor umakniti ne moreta in ne smeta.

9. marca na ladji S. Domenico.

Iz okrilja božice Flore sva se podala pod žezlo boga Neptuna. Ravnava prav? Kot botanika prav gotovo ne, toda kot svetovljana bi prav gotovo grešila, če bi odklonila ljubeznivo vabilo in zamudila ugodno priložnost, da si ogledava slovite Benetke. Vabila pa naju je tudi Padova s svojim znamenitim botaničnim vrtom in znanimi naravoslovnimi zbirkami in znanstvenimi kabineti.

Tik pred našimi vrati na Bošketu je prilezel naenkrat, kot groba iz zemlje, in se razcvetel zeleni hostni teloh.

Ves dan je bilo zatišje, niti najmanjšega vetriča, pač pa je ves dan lilo. Popoldne okoli petih je nehalo deževati, začelo je lahno pihljati, midva pa sva jo naglo odkurila v mesto. Poveljnik ladje gospod Squaldella nama je povedal, da ne more pred deseto zvečer odpluti, naj greva kar v bližnjo kavarno, bo že prišel pravočasno po naju. Obiskala sva med tem znance in si še nakupila nekaj živeža. Končno smo odpluli, pravzaprav odveslali. Ob ladji se je nabralo vse polno znancev in prijateljev našega vodiča in spremljevalca, ki so ga kaj glasno in prisrčno pozdravljali.

Zopet je zrak čisto miren, nebo oblačno, tu pa tam se za hip pokaže luna. Razpeli so jadro. Odšla sva v svoje ležišče. Samo nebo ve, kje se bova zbudila.

10. marec.

Okoli sedmih sva se na svojih ležiščih, ki jih nisva vajena, zbudila. Najina čumnata je bila bedno osvetljena. Radovedna sva bila, do kam neki je poglavar morja Neptun z nami priplesal. Nič nama ni bilo prijetno pri srcu, ko je nekdo od naju menil, da sva menda še prav tam, kjer smo se sinoči vkrcali. Odšla sva na krov. Trst se je še videl, čeravno smo bili že mimo Kopra in Izole in smo bili namenjeni v Piran, kjer naj bi se zasidrali. Pred našo ladjo je bil vprežen čoln, kjer se je šest mornarjev trudilo, da nas potegne naprej. Niti najmanjšega vetra ni bilo. Da bi razpeli jadra in jadrali, ni bilo mogoče. Čez nekaj ur so nas veslači privlekli v piransko sidrišče. Tam je že bilo dvajset ladij, ki so že nekaj dni čakale ugodnega vetra, da odjadrajo dalje v Benetke.

Poveljnik ladje nas je s čolnom odpeljal v Piran. Tam smo seveda morali takoj oddati potne liste in nato še na zdravniški pregled, v tako imenovano Sanità.

(Nadaljevanje sledi)

PRIČANJE BATALJONSKEGA KOMANDANTA ISTRSKEGA ODREDA

Komandant Treblinke in Rižarne padel v zasedi na Kozinskem vrhu

Udarna skupina je zasedla položaje - Nervoza - Črna limuzina se bliža - Nemci so že kupovali vrvi

2

Omenil sem le nekaj množičnih zločinov, ki so jih zagrešili nacisti v Brkinih, na Krasu v Istri in drugod, teh pa je še veliko več na vsem tako imenovanem «Adriatisches Küsttenland», ki je bilo lovišče esesovcev iz «Einsatz Commando R».

Pripomniti velja tudi, da se je leta 1947 zagovarjal pred vojaškim sodiščem JLA v Ljubljani ujeti komandant nemške 188. rezervne divizije gorskih lovcev general Hans von Hösslin 7), ki je bil obtožen tudi za zločine množičnega pobijanja in zažiganja živih ljudi v Tominjah in drugih brkinskih vaseh 18.5.1944, vendar je krivdo za tista grozodejstva zvračal na esesovske oddelke 8). To pa bi utegnilo pomeniti, da je nedvomno in konkretno vedel, da so bili esesovci iz posebnih oddelkov «R» pobudniki in organizatorji tedanjih krutih zločinov, zato so njihovi vodje v celoti odgovorni zanje.

KAKO JE BIL ORGANIZIRAN NAPAD NA WIRTHA IN NJEGOVE SODELAVCE

Zjutraj 18.5.1944 se je Istrski odred vrnil z Notranjske na Preložе v Brkinih. Tedaj je bila na sektorju Pregarje, Huje, Gabrk Istrska hrvatska brigada Vladimira Gortana. Okoli 8. ure so jo Nemci napadli z dveh smeri in morala se je umakniti. Naša dva bataljona pa sta ji ščitila hrbet ob cesti Divača-Il. Bistica. V noči na 19. maja smo se premaknili čez cesto Reka-Trst v Skadanščino, kjer se je v gozdu pri Malih vratih utaboril naš 1. bataljon, katerega komandant sem tedaj bil. Borci so bili hudo izmučeni in slabo oboroženi; navzlic temu smo takoj prešli v napad. Že 23.5.1944 smo uničili pri Podgorju nemški transportni vlak in onesposobili progo. Že isti ali naslednji dan/ne spominjam se več točno/ smo dobili iz štaba odreda ukaz, da moramo za vsako ceno in ne glede na žrtve napasti in uničiti črno limuzino, v kateri se pogosto vozijo nemški višji oficirji iz Trsta proti Reki, ki obiskujejo svoje postojanke na Kozini, v Materiji, Podgradu in drugod. Nalogo ali ukaz so nam prinesli obveščevalci in je bila strogo tajna. Povedali so nam le, da gre za oficirje, ki so vodili pokol in požig v Brkinih 18.5.1944. To sem pozneje povedal tudi borcem, da bi jih vzpodbudil na junaški podvig in jih pripravil na morebitne žrtve.

Po vojni sva s tovarišem Maksom Zadnikom, ko sva pisala svoje spomine, povpraševala tedanjega odrednega obveščevalnega oficirja Jožeta Markučiča in nekatere ljudi na Kozini, ali se morda spominjajo imena padlega esesovskega majorja ali vsaj enote, ki ji je pripadal. Žal so pretekli dve desetletji in pol in mnogi, ki so morda vedeli, so medtem umrli. Markučič se je spomnil le, da mu je podatke o njem prinesla kurirka iz Trsta in da je šlo za nekega višjega esesovskega komandanta.

Ukaz za napad smo morali izvršiti. V bataljonskem štabu smo vedeli, da se nemški oficirji vozijo po cesti Reka—Trst med Kozino in Podgradom zaradi nasih pogostih napadov v oklepnih avtomobilih ali pa jih ti vsaj spremljajo. Zato smo bili prepričani, da jih moramo, če hočemo uspeti, presenetiti z napadom na kraju, kjer tega ne pričakujejo, tj. med Kozino in Bazovico. Ko smo podrobneje proučili topografski položaj, smo ugotovili, da bo za napad in umik najprimernejši Kozinski vrh med Nasircem in Kozino. Tistemu kraju pa bi se mogla zaradi bližine postojank, patrulj in izvidnikov neopazno približati le manjša skupina borcev, zato sem izbral 18 najpogumnejših in najbolj izkušenih tovarišev. Oboroženi smo bili z dvema brzostrelkama ter 14 puškami.

Ko smo izdelali načrt in izbrali borce, smo v večernih urah 25. 5.1944 odpotovali iz taborišča čez Slavnik proti Klancu, Beki in od tam čez Botač na Kozinski vrh.

Moja udarna skupina je prispela na Kozinski vrh okoli 3. ure zjutraj 26.5.1944, ko je bila še tema. Zasedli smo položaje severozahodno od kote 541 (Črna griža) vzdolž ceste v širini približno 50 metrov in po globini največ 100 metrov. Prvi borci so bili le 10-15 m dolž ceste v širini približno 50 na višinsko točko, približno 50 metrov za prvo linijo, od koder je dobro videl cesto proti Krvavemu potoku in Kozini. Približno 300 metrov za našimi hrbti je bila železniška proga Kozina - Trst. Pri vasi Nasirc je bila le 500 metrov daleč na levi strani financarska izvidnica, za katero pa žal nismo vedeli. Komaj dober kilometer daleč je bila Kozina in v njej nemška postojanka z več kot 1000 vojaki, ki so čakali, da popravijo progo proti Pulju. Druga nemška postojanka je bila v manj kot 6 km oddaljeni Bazovici. Za nami je bil daleč naokoli goli Kras, potem pa morje in Trst, le proti Beki ob levi strani potoka Botač, so bili hrastovi in bukovi gozdički. Torej izredno nevaren položaj, naš podvig pa kar samomorilsko predrzen, toda morali smo tvegati.

Borci so si izbrali položaje še v temi, se poskrili za skale, grmovje in kraške zidove, se maskirali z vejami in travo ter potrpežljivo čakali na črno limuzino, ki je dolgo ni bilo. Po cesti so vozili tovornjaki, polni nemških vojakov. S Kozine je bilo slišati kričanje Nemcev, mi pa smo negibno ležali že 4 ure le nekaj korakov od ceste. Napetost je rasla, ozračje je bilo polno neznank. Vsak najmanjši gib roke, noge, ali telesa ali premik kamna bi nas utegnil izdati. Morebitna fiziološka reakcija organizma: kašelj, kihanje ali stok bi nas lahko razkril mimo vozečim se Nemcem. Toda morali smo vztrajati, da bi izpolnili svojo dolžnost do domovine, do trpečega ljudstva. Šele okoli 7.30 je izvidnik javil, da se od Krvavega potoka bliža črna limuzina. Komaj so šepetaje prenesli borcem moj ukaz, naj se pripravijo za boj, že je vozilo pripeljalo nasproti levemu krilu zasede. Borci so pazljivo in hladnokrvno spremljali vozilo čez merilce orožja. Počile so puške, zadrdrale strojnice in brzostrelke. Limuzina je bila v hipu vsa prerešetana: prestreljene gume, razbita stekla, preluknjana pločevina. Začeia je opletati po cesti vendar ni in ni obstala. Kot zakleta je drsela naprej in se spustila po klancu navzdol proti Kozini. Sam sem izstrelil iz razdalje približno 10 metrov rafal 10-15 izstrelkov naravnost v prednji del vozila. Videl sem, kako je spredaj pri vozilu sedeči oficir klonil naprej. Šofer bi moral biti tudi vsaj ranjen, vendar je bil še toliko priseben, da je pripeljal na 1000 m oddaljeno Kozino ter na križišču pred Počkarjevo hišo ustavil. Ko so odprli vrata, se je esesovski major, kot je povedala pozneje žena brivca Kulotija, zrušil mrtev iz vozila. Pregledal ga je pokojni dr. Rapotec in ugotovil smrt. Potem so ga vojaki zavili v odejo, ga naložili na kamion in odpeljali proti Trstu. Medtem pa so Nemci in fašisti besno divjali po Kozini in okoliških vaseh.

Po uspešno opravljeni akciji smo se hitro umaknili, prečkali progo proti potoku Botaču in se komaj 1500 metrov od proge skrili v mlad gost hrastov gozdiček, ki ga Bečani imenujejo «Bukje». Vendar so nas na umiku opazili italijanski financarji, ki so bili na izvidnici pri Nasircu ter o tem pozneje obvestili Nemce, ki so nas tudi zasledovali.

Nemška komanda je bliskovito in obsežno, bolj kot kdajkoli prej ali pozneje, ukrepala. Po tem smo tudi sklepali, da je šlo za pomembnega nacističnega funkcionarja. Iz Trsta, Bazovice in Sežane so pripeljali okoli 8.30 s 40 tovornjaki najmanj 800 vojakov. Na vzpetine pri Nasircu in na Kozinskem vrhu so namestili nekaj topov in oklepnih vozil in namerili njihove cevi proti Beki. Iz Kozine pa so usmerili približno 1000 vojakov v strelce proti Klancu, Ocizli in Beki, medtem ko je približno 400 fašistov iz Kopra in Milj zaprlo smer Socerb - Kastelce - Petrinje. Vsa ta zelena, črna in bela vojska je začela preiskovati grmovje, njive in kraške goličave.

Okoli 11. ure se je položaj poslabšal. Od Trsta je priletelo majhno izvidniško letalo in več kot uro krožilo nekaj deset metrov nad drevjem. Pretila je najhujša nevarnost, da nas sovražnik odkrije, toda Nemcem in fašistom Nemesis 9) tisti dan ni bila naklonjena. Skriti v gostem hrastovem gozdiču smo bili varni pred letalom, vendar smo bili pripravljeni sprejeti boj na življenje in smrt, ker drugega izhoda nismo imeli. Nemški oficirji pa si gotovo niso mogli misliti, da se jim bomo pred nosom skrili, takšna predrznost je bila nedojemljiva in neskladna z logiko togih vojaških pojmovanj. Zato so preiskali vsak grm in vsak gozdiček proti notranjosti kraške planote, pobočje oz. grič, ki je bil na direktnem dosegu njihovih topovskih cevi, pa so le s kolonami obšli. Ena izmed kolon, v kateri je bilo približno 120 vojakov, je šla dobrih 20 metrov od skritih borcev. Zvečer smo se varno umaknili čez cesto proti Vrhpoljam potem pa se čez Brkine vrnili v Skadanščino.

Tisti dan so Nemci, kot je poročal obveščevalec Stojan Šturm štabu JO 28.5.1944, na Kozini kupovali vrv, da bi z njo obešali ljudi hkrati pa grozili, da bodo v obsegu 5 km vse pobili, če jih bodo partizani tam še napadli Isti obveščevalec je poročal tudi, da sta bila ranjena še dva oficirja in da je padli major komandant nemške policije v Trstu. Štab JO je poročal štabu VII. korpusa 30.5. 1944, da je bil padli major komandant nemške postojanke v Podgradu. Nekatera druga poročila pa so beležila, da je padel esesovski major in bilo ranjenih 7 esesovcev

LEOPOLD KREBELJ

7. Sedež štaba divizije je bil v Sežani v vili Stock pri železniški postaji. Neki njeni oddelki pa so bili v tedanjem hotelu «Tre corrone», sedaj Triglav v Sežani.
8. Divizija je bila razbita v zaključnih bojih od 3. do 7. maja 1945 v Ilirski Bistrici, njeni ostanki ujeti. Hösslin je v imenu kom. 97. korpusa gen. Ludvika von Küblerja podpisal predajo 97. korpusa.
9. Nemesis - starogrška boginja maščevalka.

KONEC

OB KONCU POUKA NA GLASBENI ŠOLI GM

Zaključna produkcija na Proseku-Kontovelu

Z uspehom zadovoljni starši, profesorji in gojenci

Gojenci glasbene šole Glasbene matice na Proseku in Kontovelu, ki so nastopili na sobotni produkciji.

Kakor bodo v bližnjih dneh imeli učenci osnovnih in nekaterih srednjih šol razne prireditve ob zaključku šolskega leta, tako priredijo zaključne prireditve tudi gojenci glasbene šole Glasbene matice. Vrsto takšnih prireditev smo smo že zabeležili, in sicer prireditve, ki so jih imeli na glasbenih šolah GM v mestu, pa tudi nekaterih podružnicah GM v okoliških vaseh. V soboto zvečer je bila tovrstna prireditev glasbene šole podružnice na Proseku in Kontovelu.

Dvorana prosvetnega društva na Proseku je bila za to priložnost nabito polna občinstva. Največ je bilo seveda staršev, oziroma sorodnikov nastopajočih otrok. Na zaključni koncert pa je prišlo tudi veliko prijateljev mladine in ljubiteljev glasbe na sploh.

Podružnico glasbene šole GM na Proseku vodi že več kot deset let prof. Ignac Ota, ki prav gotovo nima lahke naloge, saj je v tej glasbeni šoli kar 23 gojencev, medtem ko osem gojencev, ki igrajo na harmoniko, poučuje Dorina Kante.

Na sobotni zaključni šolski prireditvi je prevzela vlogo napovedovalca domačinka Jana Ban in imela je kaj napovedati, saj je program obsegal kar 26 točk. Gojenci te šole se učijo raznih instrumentov začenši s klavirjem, pa preko klarineta, violine in kitare, do harmonike. Mladi godbeniki so dobro podali ne le lažje skladbice, pač pa tudi kako zahtevnejše delo, saj smo na sobotni produkciji prisostvovali tudi izvajanju Chopina, Grečanina, Schumanna, Waldteufla, Frontinija, Pavčiča in drugih.

Navedli bomo imena vseh, ki so nastopali: Corrado Čuk, Katja in Igor Starc, Giorgio Puntar, Tatjana Cibic, Viviana, Elizabeta in Helena Danev, Edi, Miran in Majda Košuta, Damjana Fabjan, Jordan Rebula, Jana in Marko Ban, Vasilij, Magda, Peter in Sergij Štoka, Erika in Aldo Briščik, Milan Gruden, Milko Malalan, Vinko Škerlavaj, Mavricij Lovrenčič in Renzo Milić.

V zadnji točki sporeda je nastopil harmonikarski ansambel, ki je pod vodstvom prof. Ignacija Ote izvaja naslednje skladbe: «Zvonovi», «Drsalci» ter še staro «Ko študent na rajžo gre».

Občinstvo je nastopajoče nagradilo z velikodušnim priznanjem. Ploskalo jim je ob koncu vsake točke, posebno pa ob zaključku koncerta.

S sobotno zaključno produkcijo na Proseku je bilo zadovoljno poleg staršev tudi samo učno osebje, ker so gojenci dokazali, da so med letom veliko pridobili in da so samozavestni, sposobni za takšne nastope.

M. M.

Festival v Cannesu: zaključni obračun

Mednarodni filmski festival v Cannesu se je zaključil. Ker se ga osebno nismo udeležili, je naša informacija omejena na kroniko, ki smo jo brali v raznih časopisih. Mislimo, da se vsekakor splača pregledati njegov spored in ob njem razviti nekaj misli.

Žirija, ki ji je predsedoval ameriški režiser Joseph Losey in ki so jo sestavljali švedska igralka Caldwell, sovjetski režiser Mark Donskoj, češkoslovaški režiser Miloš Forman, Italijan Giorgio Papi, švicarski režiser Alain Tanne in Japonec Naoki Togawa, je podelila Veliko nagrado (zlato palmo) dvema italijanskima filmoma. Petrijevemu «La classe operaia va in paradiso» in Rosijevemu «Il caso Mattei». Omenjena je bila tudi izvrstna interpretacija Gian Marie Volontèja. Angažirana italijanska kritika je to nagrado sprejela kot zmago «političnega», «naprednega» filma. O tem, kar pojmujemo za politični film smo večkrat povedali. Radi bi še opomnili, da sta si filma precej različna: ne le zato, ker prvi obravnava delavski razred, drugi pa kapital; različna sta tudi zato, ker le drugi gre preko takojšnjega obravnavanja političnih dogodkov in ga presega v nekem doslednem pogledu na realnost.

Posebno nagrado žirije je prejel sovjetski film «Solaris» režiserja Andreja Tarkovskega, ki je postal znan že s filmom «Andrej Rubljev» ki je bil doživel precej birokratskih ovir. Nagrado za režijo je prejel priznani madžarski režiser Mikos Jancsò za film «Rdeči psalm». Nagrado žirije je prejel še ameriški film Georga Roya Hilla «Klavnica št. 5.». Najboljša igralca sta Angležinja Susannah York v irskem filmu «Images» Američana Roberta Altmana in Francoz Jean Yanne (ki je pred kratkim nastopil v režiji) v filmu Maurica Pialata «Ne bomo se starali skupaj». Posebno priznanje je prejel film Fellinija «Roma», ki ni tekmoval. Veliko nagrado za najboljši kratkometražni film je končno prejel «Fusil a'lunette» Francoza Jeana Chapota.

Kot na vseh festivalih, so tudi tokrat nagrade odvisne od vsakovrstnih pogojenosti in ustreznih faktorjev, tako da bi bil naiven, kdor bi na podlagi njih hotel odkriti kateri filmi so najboljši. Že izbira filmov, ki tekmujejo, je vse prej kot neoporečna Festivali sami pa se izkažejo vedno bolj kot manifestacije za elito, ki se tudi zaradi svoje «enkratnosti» ozirajo na skrajno omejeno publiko.

Kar se tiče nagrad, je že smešno, da so nekateri izmed najboljših (po mnenju večine kritikov) filmov nastopili izven konkurence. Tako ze omenjeni Fellinijev «Roma» kot Hustonov «Fat City» in Hichcockov «Frenzy».

Presenetilo je tudi, da niso prejeli nagrad vsaj trije filmi slavnih režiserjev: Skolimowskega «Kralj dama, fant,», Polanskega «Macbeth» (dva poljska režiserja v tujini) in Kazanov «Obiskovalci».

Poleg že omenjenih se splača navesti še filme Nemca Petra Fleischmanna, Angleža Petra Medaka Japonca Masahire Shinode, Američanov Sidneya Pollacha in Buzza Kulika, Poljaka Kazimierza Kutza, Belgijca Harry a Kumera (Malpertuis»), Izraelca Mosheja Misrahija, Italijanke Line Wertmuller («Mimi metallurgico ferito nell'onore»), Švicarja Michela Scuttera, Čehoslovaka Jurija Herza, Nemca Johannesa Scafta, Kanadčanov Erica Thilsa in Gillesa Carlea. Menda je najbolj razočaralo francosko predstavništvo (Lelouch, De Broca, Krober).

Retrospektive so bile posvečene bratom Marx (v prisotnosti Groucha Marxa), Ericu von Stroheimu, Abelu Ganceu in Gèrardu Philippu. Festival v Cannesu je večkrat posebno zanimiv zaradi manifestacij ki spremljajo uradni prikaz. V tem okviru je bila predvajana ameriška erotična slikanica «Fritz the Cat» Ralpha Bakshija, poleg številnih filmov mladih režiserjev v «tednu kritike» in znanega sejma pornografskega filma. Dodamo še okvir svetovljanstva in «divizma», pa lahko ta površni pregled najbolj živahnega izmed «večjih» mednarodnih filmskih festivalov, na katerem je bistveni faktor kvaliteta proizvodov in ki že zaradi tega večkrat «oslepi» kritike, ki se ga udeležijo. Ni naključje, da se analize in odkritja najboljših filmov pojavijo šele potem, ko se je festival zaključil.

S. G.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Iandolo pri Russu

Po lanski razstavi v galeriji Russo se spet prav tam predstavlja z novimi olji Vittorio Iandolo. Ponavljamo z novimi, ker se prikazane podobe tako po vsebini kot po slogovni izvedbi bistveno razlikujejo od lanskih. Če je tedaj polnila slike naravna preprostost okolja gorate Irpinije in njenih ljudi, se v novih delih odraža stavbna kristalizacija mesta in naselij ter — naš Kras.

Iandolo se je namreč preselil v Tržič, ker poučuje v Gorici umetnostno zgodovino. Prav zato se je v njem, ki je iz južnega Avellina moral nujnostno izoblikovati likovni prelom ob stiku s kamenitim Krasom in našimi mesti. Zanimivo pa je za nas, kako ta slikar, ki je izšel iz neapeljske akademije, doživlja lepoto našega Krasa. Očividno je nanj močno in skoroda tragično vplivala. Kar pa je naravno če pomislimo, da ve kako je bil Kras, v tistih predelih, ki jih dnevno gleda, nekoč prizorišče pošastno surovih bitk, ki so ga preplavljale s krvjo in jeklom. Odtod temnovijoličasto zarjavela zemlja in gmajna, iz katere skale štrle kot groblje belih kosti, od tod nemirne oblike krajin, kot da bi jih pretresalo bobnenje tisočerih topov.

Čeprav zanimivo podano, nekoliko manj udarno pronica bistvo naših krajev v topografsko neopredeljenih razgledih gostih naselij in mest, ki izstopajo po kubični obliki hiš pod belim soncem nad migotajočim ozračjem hladnih barv. Neka trpko otožna pesem zveni iz teh Iandolovih olj, kot bi jo pela žalostna hipy dekleta obeh portretov in ki zamira v tihožitjih s staro posodo in svečnikom iz spominov njegovega detinstva. V vseh pa so nakazane kakovostne vrednote, ki bodo slikarski razvoj tega komaj tridesetletnega ustvarjalca prav gotovo uspešno pogojevale.

MILKO BAMBIČ

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Vaše poslovanje je predrago, poenostavite ga. Mirno vzdušje v družinskem krogu.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Neko finančno tveganje bi se vam utegnilo obrestovati. Prijetno popoldne v družbi z ljubljeno osebo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Vse prenaglo se navdušite nad čem, potem pa na to pozabite. Skušajte bolj ceniti naravo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne bodite pretirano zadržani do ljudi, ki vam lahko pomagajo. Ne popuščajte pred nesramno zahtevo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne zanimajte se samo za svoje posle. Odpovejte se nekemu tveganemu čustvenemu načrtu.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Utrujeni boste od duševnega napora. Ne nasedite nekaterim napačnim nasvetom.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10) Spričo dobrega materialnega napredka si lahko privoščite nekaj miru Ne sklepajte novih poznanstev.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Ne zaupajte preveč sladkobesednim ljudem. Težkoče z ljubljeno osebo.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Ne prenašajte več krivic, ki ste jih deležni. Ljudje vas cenijo zaradi vaše odkritosti.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Z lahkoto boste odpravili z vsemi nasprotniki. Krotite svoje živce.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Doživeli boste izredno lep trenutek. Več razumevanja do starejših oseb.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Sijajna priložnost, ki se ne bo ponovila. Ne zapravljajte časa z osebo, ki vaše pozornosti ni vredna.

TONE SVETINA

399.

UKANA

TRETJA KNJIGA

V noči po obsodbi ni spal. Razmišljal je o smislu obstoja. Našel ga je v vsem drugem, le v svojem življenju ne. Šele v ujetništvu ga je zaslutil — pa kaj moremo, ko v življenju največkrat odkrijemo, kaj je prav, šele takrat, ko nam to ne more več koristiti...

Napravil je zadnji korak z obupnim naporom, da bi zravnal pod težo krivde upognjeno hrbtenico. Prosil je bil sodišče, da bi mu smrtno obsodbo z obešenjem spremenili v smrt z ustrelitvijo, zakaj zanj, vojaka, bi bilo bolj častno, ako bi ga podrla salva tistih, proti katerim se je boril štiri leta z orožjem v rokah, včasih tudi kot navaden pešak. Toda prošnjo so mu odbili. Misel, da mu bo spodnesel tla pod nogami navaden policist, mu je bila odvratna. Posebno zato, ker je bil general Rupnik, prezident in inšpektor slovenskega domobranstva, izdajalec svojega naroda, organizator bratomornega boja, obsojen na smrt z ustrelitvijo. Čemu je treba izkazati zadnjo vojaško čast temu fosilu, ki je izdajal vse in vsakogar ob vsakem času, ki ni fronte niti povohal! Njemu, vojaku od nog do glave, pa so odrekli čast ustrelitve... Čudna je logika pojmovanja krivde. Ni in ni razumel, da bodo izkazali čast tistemu, ki jim je bil zabodel v najtežjem času nož v hrbet...

9

Prezident Rupnik, starčevsko razrahljan od zapora, je s tresočimi se koleni stopal skozi kordon straž proti strelišču. Z otožnimi, od neprespanih noči nabreklimi očmi, je gledal sonce, ki se je razlivalo nad pokrajino. Razočaran je bil nad tistimi, ki jih je vodil, in nad tistimi, ki jih je izdal, pa nad tistimi, ki niso bili voljni sprejeti njegove izdaje, in še nad samim seboj.

V neprespane noči njegovega zapora so se mešali prividi, da je komaj ločil, kaj je še res in kaj fantazija. Ostalo mu je eno samo zadoščenje: da se je temeljito maščeval klerikalnemu vodstvu, ki ga je nameravalo v primeru angleške invazije v Istri ubiti, in enodnevni vladi, ki je bila tako nespametna, da ga je zadnji dan pred polomom odstavila. O njih in njihovih zvezah je povedal Ozni vse, kar mu je uspelo izvedeti v štirih letih. Naj si zapomnijo ti klerikalski taktizerji, da jih je na koncu izigral on, ne oni njega!

Zapor je prestajal duševno iztirjen. Samo ležal je in tok njegovih misli se je vračal nazaj in osvetljeval njegova dejanja zdaj s teh, zdaj z drugih vidikov. Pravzaprav je živel dovolj. Šestinšestdeset let in vmes dve svetovni vojni — to je preveč za enega samega človeka, čigar strast je bila strategija in taktika. V to vedo se je bil tako zagrizel, da je nazadnje od nje poginil, on, ki je imel načrt za rešitev slovenskega naroda skovan za vsako priložnost posebej... Ta veda mu je prišla tako v kri, da se mu je zdelo vse njegovo življenje, gledano s konca nazaj, en sam taktični manever. Oženil se je bil z Avstrijko, ki mu je še v stari Avstriji rodila sina Wolfganga, katerega je v «državi Srba, Hrvata i Slovenaca» prekrstil v Vuka. Tudi njegovi otroci Evgen, Inge in Ksenija so ga obiskovali v neprespanih nočeh. Vračale so se mu slike front iz prve svetovne vojne. Boril se je proti Srbom na Drini, proti Italijanom na Sveti Gori, proti Rusom v Galiciji. Kako naj bi se bil sprijaznil s komunisti, saj je izbral za drugo ženo hčerko ruskega polkovnika, emigranta, in se nacedil z odporom proti sovjetizmu. Nekaj noči mu je vzelo razmišljanje o očitkih enega od zaslišev alcev, ki mu je rekel: «Vi, ki ste se borili za obstanek slovenskega naroda in hoteli biti njegov voditelj, ste v praksi kaj čudno zastopali njegove koristi. Že to, da ste vzeli za ženo Nemko, potlej pa Rusinjo, je slab zgled.

NOGOMET — POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

DANES V FINALU INTER-AJAX

Razprodane tribune - 15.000 italijanskih navijačev

ROTTERDAM, 30. — Jutri se bo v Rotterdamu zaključilo že 12. tekmovanje za pokal evropskih nogometnih prvakov. Finalista Inter in Ajax nista novinca v tem tekmovanju, saj sta že oba osvojila v preteklosti prvo mesto: Italijani v letih 1964 in 1965, Nizozemci pa lani. Italijani so prišli v finale tudi leta 1967 (premagal jih je Celtic z 1:2), Nizozemci pa leta 1969 (ko jih je premagal Milan z 1:4).

Obe ekipi imata torej precejšnje mednarodne izkušnje, obe pa tudi zalagata svoji državni reprezentanci z lepim številom svojih igralcev. Vse to torej potrjuje, da bo jutrišnja tekma med tema dvema enajstericama res na visoki ravni.

Kdo je favorit tega srečanja?

Izrazite prednosti nima ne ena, ne druga ekipa. Res pa je, da govori nekaj postavk bolj v prid Ajaxu. Predvsem je ta ekipa prišla do finala dokaj gladko, medtem, ko je bil Inter često na robu izpada. Ajax je osvojil naslov državnega, Inter je zasedel v A ligi šesto mesto. Ajax, ki si je poleg tega že zagotovil nizozemski pokal, bo tudi prihodnje leto zagotovo nastopal v tem tekmovanju (in torej lahko igra mirneje). Inter pa mora meriti samo na zmago, če se želi obdržati v družbi ekip, ki se bodo prihodnje leto potegovale za ta pokal. In seveda, Nizozemci bodo igrali doma. Sicer tudi Italijani ne bodo igrali povsem brez navijačev. «Zračni most» med Milanom in Rotterdamom deluje s polno paro. Organizatorji, ki so že zdavnaj razprodali vse vstopnice, računajo, da bo na tribunah zbranih tudi približno 15.000 italijanskih navijačev. Prireditelji srečanja so za 60.000 razpoložljivih mest na tribunah iztržili 180 milijonov lir.

Trener Ajaxa Kovacs je danes objavil postavo svoje ekipe (katero bo poslal na igrišče oštevilčeno nekoliko nenadavno):

Stuy (1). Suurbier (3). Hulshoff (4), Blankenburg (12). Krol (5), Haan (15), Neeskens (7), C. Muhren (9), Swart (8), Cruyff (14), Keizer (11). Rezerve: Wever (pomožni vratar), Skhilker (2), Van Dijk (10) in Rep (16).

ATLETIKA

V NEDELJO V VIDMU

Zelo dober met kopja borovca Ruzzierja

Na deželnem mladinskem prvenstvu v Vidmu je v nedeljo Borov atlet Fabij Ruzzier zasedel v metu kopja odlično tretje mesto. Borovec je v precej hudi konkurenci dosegel lepo značko 47,02 metra, kar predstavlja njegov najboljši letošnji rezultat. Ta dosežek ga uvršča trenutno med dvanajsterico najboljših mladinskih metalcev kopja v Italiji.

Dobrim rezultatom je botrovalo lepo vreme. Na prvo mesto se je uvrstil Tržačan Valdi Tiepolo, ki trenira trenutno v Tirrenii pod vodstvom bivšega svetovnega rekorderja v metu kopja Janisa Lusisa.

Izidi:

1. Tiepolo Valdi (CSI Trst) 56,16 m
2. Colussi (Pordenone) 48,06 m
3. Fabij Ruzzier (Bor Trst) 47,02 m
4. Mannarin (Lib. Videm) 46,84 m
5. Canciani (Lib. Videm) 44,52 m
6. Macor (Lib. Videm) 42,12 m

* * *

Prihodnjo nedeljo bo v Trstu deželno prvenstvo v deseteroboju. Med drugimi bodo nastopili tudi Borovi predstavniki Cesar, Švab in Ruzzier.

RADI

2. moška odbojkarska divizija: Bor je tudi v povratni tekmi položil orožje pred Ar c Lineo

NAŠE ENAJSTERICE V MLADINSKIH NOGOMETNIH LIGAH

Hud poraz Primorja med mladinci Šest golov Vesne med naraščajniki

Obe točki je osvojil tudi Breg, Union pa je remiziral

MLADINCI

Triestina — Primorje 7:0

PRIMORJE: Šegina, Regent, S. Husu, Košuta, Štrekelj, Zampa, Verginela, Zanella.

Primorje je doživelo proti Triestini visok poraz. Tržačani so zatresli mrežo «rdeče-rumenih» kar sedemkrat. Takoj pa moramo dodati, da so Prosečani nastopili v osmih, zaradi odsotnosti diskvalificiranih Germanija in Kanteja ter Verše, Kemperla in Bogatca, ki so bili zadržani drugje. Domačini, ki niso še okusili grenkobe poraza, so bili veliki favoriti že pred srečanjem. Številčna prednost je še povečala njihove možnosti za zmago.

Prosečani so se stalno branili, da bi obdržali poraz v čim manjših mejah. V prvem polčasu so dobro čistili kazenski prostor, kljub temu pa so trikrat klonili. V drugem delu so se Tržačani nekoliko bolj «potrudili». Dosegli so štiri zadetke ter se zadovoljili s prednostjo sedmih golov.

M. K.

NARAŠČAJNIKI

Vesna — Esperia 6:0 (2:0)

STRELCI: Dagri 3, Tence 2, Lonzar 1.

VESNA: Košuta, Russignan, Majcen, Tamaro, Coglievina, Štefančič, Lonzar, Sodomaco, Dagri, Valente (k), Tence.

Kriški naraščajniki so iztržili v nedeljo še eno prepričljivo zmago. Bolj kot z izidom pa so domačini zadovoljili s prikazano igro. Lepo so širili igro preko kril, z enostavnimi podajami. Niso se torej spuščali v nekoristno preigravanje. Napadalci so ustvarili celo vrsto ugodnih priložnosti za zadetek. Vesna pa bi lahko dosegla še večji izkupiček, če ne bi napadalci zgrešili nekaj edinstvenih priložnosti.

Med Križani so tokrat na splošno vsi igrali dobro. Najboljši pa je bil Valente, ki je bil pobudnik vseh akcij domačinov. Zaradi napadalnih sposobnosti pa bi omenili tudi Dagrija, ki je dosegel kar tri gole in je tako ponovno pokazal, da se zna v napadu uveljaviti.

b. l.

Ponziana — Union 0:0

UNION: Servigliani, Malalan, Benčič, Gliona, Babuder, Esposito, Stigli, Boschetti, Paludetto, Lapi, (Čok, Koc).

Naraščajniki Uniona so v predzadnji prvenstveni tekmi izenačili proti Ponziani, ki je na zadnjih mestih lestvice. Podlonjerci so zaigrali precej dobro, pozna se jim, da vestno trenirajo in se počasi uigravajo. Škoda je le, da jim ne uspe doseči vidnejših rezultatov, saj bi, sodeč po predvajani igri, zaslužili kakšno točko več. Na žalost, pa se lahko pohvalijo le z razmeroma dobro obrambo in sredino igrišča, ne pa z napadom, ki je bil doslej premalokrat uspešen.

RADI

Libertas — Breg 0:1 (0:0)

BREG: Ota, Slavec, Zafran, Samec, Košuta, Pavletič (Lovriha P.), Bržan, Lovriha M., Strnad, Sovič, Štranj.

Po enourni zagrizeni igri so Brežani iztrgali obe točki tržaškemu Libertasu in mu brškone odvzeli vse upe na vstop v finale. Računi ostanejo sedaj odprti med Vesno in Bregom: eden od njiju bo (poleg Fortituda) drugi finalist B skupine. Toda ni še izrečena zadna beseda in do končnega žvižga so mogoča tudi presenečenja, kajti ... žoga je okrogla.

Libertas je s hitrimi predložki gradil akcije in izvedel lepo število strelov, ki so šli po večini daleč mimo vrat. Brežanska obramba je imela tačas polne roke dela, medtem ko je bil napad nekoliko oslabljen. V d.p. so se razmere na igrišču spremenile. Tržačanom se je poznal velik napor iz p.p. Brežani so postopoma prevzeli vodstvo igre. V 11. min. je prišlo do gola: Samec je lepo podal preko sredine igrišča dolgo žogo, na katero je startal hitri Bržan, se rešil dveh nasprotnikov in hladnokrvno poslal neubranljiv strel v mrežo. Libertas je neurejeno toda krepko reagiral, toda «plavi» so do konca tekme lepo branili dragoceni točki.

IST

Rolanese — Primorje 4:0

PRIMORJE: Ferfolja, Blažina, Kapun, Timeus, Černjava, Milič, Kralj, Husu, Locasto, Maestrutti in Majcen.

Z nedeljskim porazom si je Primorje zapravilo poslednjo možnost za uvrstitev v finalni del prvenstva. Rezultat jasno dokazuje premoč gostov, kljub temu pa moramo omeniti nekaj dobrih akcij Prosečanov. V njihovih vrstah je bil najboljši vratar Ferfolja, ki ni kriv za prejete gole, opravil pa je vrsto odličnih in zanesljivih posegov. Obramba je nekoliko pešala; izmed branilcev se je tudi tokrat izkazal Timeus. Na sredini igrišča trojica Milič - Husu - Maestrutti ni našla pravega ritma, tako da je bilo njeno pronicanje v ospredje skoraj vedno neuspešno. V napadu je bil Locasto preveč osamljen, vendar njegovi osebni prodori niso obrodili zaželenih sadov. S tako nerazpoloženo postavo se niso mogli «rdeče-rumeni» dolgo zoperstavljati razigranim domačinom. Ti so pritisnili že od vsega začetka. Ob koncu polčasa so vodili že s 3:0. Drugi del je bil bolj izenačen. Prosečani so odgovarjali na napade nasprotnikov, kljub temu pa jim ni uspelo preprečiti četrtega zadetka.

M. K.

ZAČETNIKI

Breg — Zaule 0:2 (0:1)

BREG: Giacomini, Mičič, Lovrečič, Kralj, Krevatin, Bertesina, Mauri (Divis), Kraljič, Ferluga, Prašelj, Coretti.

«Plavi» so spet okusili grenkobo poraza. Klonili so močnejšim Zaulam, ki so s svojo dobro organizirano igro povsem nadkrilile Brežane. Ti so v tem povratnem delu prvenstva zdrknili z vrha na sredino lestvice. Zaradi odsotnosti trenerja niso trenirali skoraj poldrugi mesec in to se jim je poznalo na velikem dolinskem igrišču: zmanjkovalo jim je sape in žogo so brcali šibko ter neučinkovito. Nasprotniki so omenjene hibe izkoristili in so dvakrat dosegli gol. Kljub temu pa moramo pohvaliti Giacomina in Kralja. IST

KOLESARSKA DIRKA «GIRO D'ITALIA»

Na prvih mestih sama tuja imena

Po počitku bodo tekmovalci zdaj krenili proti Alpam

RIM, 30. — Kolesarji so si danes privoščili dan počitka. Za en dan so zapustili svoje železne konjicke ter presedlali na letalo, ki jih je prepeljalo iz Mesine v Rim, od koder se bodo podali na najnapornejši del dirke, ki jih bo preko Alp popeljal proti Milanu.

Po devetih etapah se je položaj na skupni lestvici precej razbistril. Po Block Hausu, ko je roza majico prevzel Fuente, so se začeli vsi spraševati, kaj je z Merckxom, ki še ni napadel ter je tekmoval s precejšnjo zamudo. No, v najtežavnejši etapi tega prvega dela Gira, ko je morala pisana karavana preko Apeninov, pa je svetovni prvak končno dokazal, da njegova zvezda še ni zatonila. S silovitim napadom, kateremu se je postavil v bran le Šved Gösta Pettersson, ki je zmagal v sprintu pred belgijskim asom, je osvojil roza majico.

Po predvidevanjih ne bi smel Merckxu nihče več odvzeti prvega mesta na lestvici. Toda na sporedu je še precej gorskih etap, v katerih so največji favoriti španci, kot Fuente, Lasa in drugi. Španska ekipa je dokazala, da je letos odlično pripravljena in računa na najvišja mesta. nasprotno pa ima sedanja roza majica na razpolgo dve etapi na kronometer, v katerih je največji specialist. Poleg tega pa je še večkrat dokazal, da se dobro znajde tudi v hribih.

Razočarali pa so v prvih devetih etapah italijanski kolesarji, ki tekmujejo precej pod svojimi sposobnostmi. Obljubljajo sicer, da bodo napravili vse mogoče v preostalih etapah, v kar pa lahko dvomimo. Italijanski uspehi doslej ne dopuščajo nobenega upanja, da bi se kaj spremenilo.

Prva mesta na lestvici so vsa v rokah tujcev, ki se ne bodo dali kar tako ugnati. Vprašanje je le, ali bo Merckxu uspelo obdržati prvo mesto prav do konca, ali pa ga bosta napadla Pettersson in Fuente. Posebno Šved je nevaren, saj ga loči od Merckxa le 10 sekund, kar ni dosti. Upoštevati moramo namreč, da se dobro znajde tudi švedski kolesar na različnih progah.

Skupna lestvica po prvem delu «Gira».

1. Merckx (Bel.)	47.56'24"
2. Pettersson G. (Šve.)	10" zaost.
3. Fuente (Šp.)	1'37"
4. Lasa (Šp.)	3'12"
5. Motta (It.)	4'13"
6. Galdos (Šp.)	4'30"
7. Zilioli (It.)	4'40"
8. Lopez Carril (Šp.)	4'45"
9. Schiavon (It.)	5'04"
11. Bergamo (It.)	5'20"
12. De Vlamenick (Bel.)	5'29"
13. Gimondi (It.)	5'36"
14. Boifava (It.)	6'18"
15. Panizza (It.)	6'49"

Jutri bo na sporedu deseta etapa Rim — S. Stefano (160 km).

Udeleženci mladinskega tekmovanja SPDT preteklo nedeljo pri Repnu

MLADINSKO ŠPORTNO SREČANJE SPDT

Tekmovanje je potekalo v razgibanem vzdušju

Med posamezniki so zmagali A. Gulič, A. Don, I. Meden in M. Slokar ter K. Purič

Slovensko planinsko društvo iz Trsta je v sodelovanju s Prosvetnim društvom Kraški dom — Repentabor priredilo v nedeljo 2. in 3. mladinsko športno srečanje. Bilo je v Živčevi dolini za Repnom, v razgibanem vzdušju in ob hrupnem navijanju staršev ter znancev osnovnošolskih otrok, ki so se odzvali vabilu SPDT.

Prizorišče tekmovanja je bila krasna kraška dolina, deloma valovita, deloma popolnoma ravna, prav idealen prostor za kronotekmovanje v spretnosti med ovirami in v štafeti na 60 m.

Po nočni nevihti in ohladitvi že soparnega ozračja, je bil dan idealen za atletske podvige šolskih mačkov. Ti so res dali vse od sebe v boju proti štoparicam, pa tudi v rekreativnem delu tekmovanja, ko so morale ekipe napisati pravilne slovenske izraze za nekatere športne predmete, je bilo opaziti marsikatero gubo na mladih čelih.

Tekmovanje se je odvijalo v dveh izmenah: za osnovnošolske otroke iz mesta dopoldne, za okoliške pa po kosilu. Izidi so podani v lestvici po doseženih točkah, vendar pa te bralcu še zdaleč ne bodo mogle posredovati vse zavzetosti in napora tekmovalcev, katerim smo bili priča, zlasti pri najmlajših. Vrstni red torej navajamo zato, da bo zmagovalcem v čast, ostalim tekmovalcem v spodbudo, odsotnim pa vabilo na prihodnje tekme.

POSAMEZNIKI
(mesto, letniki 60-63)

1. Don Andrej (šola Ul. sv. Frančiška)
2. Klapči Aleksandra
3. Vecchiet Tanja (šola Ul. Donadoni)

POSAMEZNIKI
(mesto, letniki 64-66)

1. Meden Igor in Slokar Martina (šola Sv. Ivan)
3. Slokar Simona (šola Sv. Ivan)

EKIPE

1. Šola iz Ul. sv. Frančiška
2. Šola iz Ul. Donadoni
3. Šola od Sv. Ivana

POSAMEZNIKI
(okolica, letniki 60-63)

1. Gulič Aleks (Sokol)
2. Škabar Darko (Kraški dom A)
3. Purič Pavel (Kraški dom C)

POSAMEZNIKI
(okolica, letniki 64-66)

1. Purič Klavdij (Kraški dom A)
2. Zidarič Darij (Sokol)
3. Purič Drago (Kraški dom A)

EKIPE

1. Sokol
2. Kraški dom A
3. Kraški dom C
4. Kraški dom B

Kljub športni zagrizenosti in umskim naporom se je vse srečno izteklo v zadovoljstvo in veselje vseh prisotnih. Temu je v mnogočem pripomogla tudi dobra domislica gostiteljev, da so senci hrastovega gozdiča od bodrenja razgretim grlom točili pristno domačo kapljico. Da pri točilni mizi ni prišlo do zastoja, pa so poskrbeli odrasli, ki so se v športnem duhu za liter kosali v ... bližanju.

NOGOMET

V PRIJATELJSKI TEKMI

Odlična igra Olimpije proti Libertasu

Olimpija — Libertas Prosek 2:1 (0:0)

OLIMPIJA: Perossa, Perisutti, Štoka (Paoletti), Blažina, Starc, Bezin, Rebula, Černijava, Živec, Ukmar.

STRELCI: Cirello (L), Černjava (iz enajstmetrovke) in Ukmar (O).

V nedeljo je Olimpija odigrala prijateljsko tekmo v okviru praznika vina, ki bo te dni v Zgoniku, in je popolnoma zasluženo zmagala. Olimpija je zares odigrala odlično tekmo.

Nedvomno igra Olimpija bolje iz dneva v dan. Odkar se je končalo prvenstvo imajo igralci še vedno odlično kondicijo. Zadnje tekme prvenstva so bile odlične in upamo, da bodo tudi prihodnje v «Pokalu Di Lena». Ekipa igra sedaj zelo povezano in organizirano. Tudi obramba je zelo zanesljiva, sredina igrišča pa je končno zaigrala kot zna. V včerajšnji tekmi so domačini toliko streljali v vrata kot še nikoli v preteklem prvenstvu. Izid bi bil lahko še višji če ne bi vratar Libertasa rešil vsaj trikrat svoja vrata.

V nedeljo bo Olimpija zopet igrala proti isti ekipi, tokrat za «Pokal Di Lena». Upajmo, da bo zaigrala kot včeraj in si bo zagotovila vstop v polfinale.

D. U.

V SREČANJU DIJAŠKIH DOMOV TS-KP

Tržačani zmagali tretjič zaporedoma

Najlepšo igro so pokazali košarkarji

V soboto popoldne je bilo v Slovenskem dijaškem domu v Trstu tradicionalno prijateljsko športno srečanje med gojenci tržaškega in koprskega doma, katere vežejo prijateljski stiki in v tovariškem vzdušju je potekalo tudi samo športno tekmovanje v petih tekmah. Tržačani so bili boljši v namiznem tenisu pri dekletih in fantih, ter v odbojki v obeh kategorijah. Gostje pa so se izkazali kot pravi mojstri v košarki, saj so njihovi fantje prikazali igro, kateri domačini še zdaleč niso mogli biti kos in so tako doživeli visok poraz.

Po končanem tekmovanju so bili priložnostni pozdravi in izmenjava daril. Gojenci iz Trsta, ki so zmagali že tretjič zaporedoma (to pot s končnim rezultatom 4:1) so osvojili prehodni pokal v trajno last. Srečanje se je končalo z družabnim večerom.

Rezultati posameznih srečanj:

Odbojka — dekleta

TRST — KOPER 2:0 (15:3, 15:3)

Domače odbojkarice so prišle do zmage razmeroma lahko. Koprčanke so zgubile tako prvi kot drugi set z enakim rezultatom. S to zmago so Tržačanke samo še potrdile tradicijo zmag v odbojkarskih srečanjih.

Namizni tenis — fantje

TRST — KOPER 3:1

V prvem spopadu za zeleno mizo je domačin Sanna prepustil točki gostu Herjančiču, Milič pa je stanje izenačil v spopadu z istim koprskim igralcem. Sanna je premagal drugega zastopnika gostov, Bizjaka, v paru sta bila po zanimivi tekmi ponovno uspešna domačina.

Odbojka — fantje

TRST — KOPER 2:0 (15:10, 15:6)

Gojenci iz Kopra so se nekoliko bolj trdovratno upirali kot njihove kolegice. V prvem setu so bili Tržačani stalno v vodstvu, toda v nadaljevanju je njihova prednost hitro kopnela. Koprčani so se približali celo na samo eno točko razlike. Proti koncu niza pa so domačini ponovno krenili v napad in tudi zmagali. V drugem setu je bila premoč domače ekipe nekoliko bolj očitna. Sodnik Šušteršič ni imel težkega dela in svojo nalogo je opravil odlično.

Namizni tenis — dekleta

TRST — KOPER 3:0

Precej slabši igralki Kopra se v spopadih z očitno močnejšima Tržačankama nista mogli resneje upirati.

Košarka — fantje

TRST — KOPER 60:77 (32:48)

Odlični košarkarji gostov so domačine dobesedno nadigrali. Ruža in Čebulec sta bila nezadržna, tako v metih od daleč kot v protinapadih. Že v prvem polčasu sta priigrala lastni ekipi tolikšno prednost, da končni zmagovalec ni bil več v dvomu. Izredni Ruža je sam dosegel 32 točk, Čebulec pa 23. Prav gotovo najlepše srečanje dneva sta sodnika Rudež in Lakovič odlično speljala do konca. G. F.

NASTOP POLETA V TRŽIČU

Najbolj sta se izkazala Gantar in Jugovič

POM — Polet 71:53 (40:23)

POLET: Gantar 14, Jugovič 15, Kraus 9, Edi Sosič, Daneu 2, Guštin 13, Dolenc, Tavčar.

PROSTI METI 9:22.

Poletovci so v predzadnjem srečanju prvenstva mlajših mladincev gostovali v Tržiču, kjer so se spoprijeli z močno peterko POM, ki je skupno z ekipo Lloyd Adriatico B prva na lestvici. Tudi v tem srečanju so naši košarkarji nastopili brez Adrijana Sosiča, katerega pa je v vlogi režiserja odlično zamenjal Edi Daneu.

Domačini so silovito startali. Vodili so že z 10:0, 16:1, 18:2. Vse je kazalo, da bodo naši predstavniki doživeli visok poraz. Nato pa so se opogumili in so z umerjeno in učinkovito igro zmanjšali razliko. Predvsem pa so poletovci zadovoljili v drugem polčasu, ko so izvedli več uspešnih akcij in so dobro zaigrali tudi v obrambi.

Na splošno so vsi poletovci dobro igrali. Boljši od ostalih pa sta bila Gantar in Jugovič.

* * *

MINIBASKET

Vasari — Bor 23:19

BOR: Valdassi, Canciani (3), Pegan (10), Zubalič (2), Slepčevič (4), Husu, Stavar, Posega, Lokar, Polšak, Schillani, Tremul, Pahor, Kravos.

Včeraj popoldne je bilo na igrišču na Greti prvo kolo turnirja v minibasketu, ki ga je priredilo društvo Saba. Borovci so se v prvem srečanju spoprijeli z ekipo Vasari in so po zanimivi in veljavni igri zgubili le s štirimi točkami razlike. Borovci so na splošno s prikazano igro zadovoljili, med vsemi pa je najbolje zaigral Andrej Pegan, ki je dosegel deset točk.

B. L.

Če bi vas drugi Slovenci posnemali in bi se ženili po vašem zgledu, bi v dveh generacijah izginili s sveta kot narod.»

Da, to je bilo prilagajanje, nič drugega. Kakor dnevnik, ki ga je pisal že nekaj let. Tako vdan je bil gospodarjem, da je vedno pisal v jeziku tistega, kateremu je služil. Tako je gotici, ki jo je uporabjal v stari Avstriji, sledila cirilica, le-tej italijanščina in nato nemščina v latinici, zadnji zapiski pa so bili slovenski, ker angleščine ni znal in Angležev ni maral.

Hvaležen je bil sodnikom, da so mu izkazali čast stopiti pred puške. Saj je bil že tisoč devetsto enainštiridesetega leta načelnik štaba skupine armad in idejni vojaški voditelj protikomunistične vojske. Ta odločitev mu je lajšala misel na smrt. Sam v sebi je spet proučil vse, česar so ga obtoževali. Zakaj je bil za Nemce? Samo zato, ker bi bil en sam okupator boljši od treh. Italijanov ni maral, ker so delali v glazé rokavicah, dlj pa so imeli tak kot Nemci. In zakaj je bil potem z Nemci? Zato, ker bi nas zahodni zavezniki uporabili za topovsko krmo, ker jim je do Slovencev ko do Hotentotov. V olajšanje mu je bilo tudi to, da bosta Rösener in Rainer visela. Kolikokrat sta pondarjala, da predstavljata silo, pred katero se trese ves svet! Veselil se je tudi, da je pomagal razbiti generalštab slovenskega klerikalizma, sestavljen iz zaplotniških vatikancev, ki bi bili radi na teokratsko jezuitski način pomagali na noge svetovni moči Vatikana in ohranili svoje nikdar polne buržujske lonce. Bil je sit farjev, saj so se od škofa navzdol vtikali v njegovo domobransko vojsko — njihovi kurati so bili najbolj umazanih rok in so več škodili kot koristili...

Nehvaležneži! V njegovi senci so životarili in kovali svoje osti. Poslednji dan, ko ni bilo nobene avtoritete več, je škof, ta pitjanec, zahteval njegov odstop... Kdo ve, kje je sedaj? Najbrž spet pije kri Kristusovo in jé božje telo nekje v pačeževi senci ali pa jo je pobrisal v Ameriko... Ljudje, ki so delali po njegovih tajnih navodilih, pa bodo končali na vislicah ali padli pod kroglami zmagovalcev ali leta trohneli po ječah zavoljo reči, ki jih niti razumeli niso...

Zdaj, ko je stopal pred puške, je bil na tihem zadovoljen sam s seboj. Konec koncev je le zdržal in se iz oči v oči pogledal s svojimi sovražniki, jim priznal, kar imajo prav, in jim oporekal, s čimer se ni strinjal. Končno je bil le pogumnejši kot Srb Paranos, ki si je na poti vrnitve v domovino sodil sam in se obesil. Zdaj je spoznal, da ni zaman sovražil Angležev, saj jih je vedno imel za nasprotnike Slovanov.

Kamniti zid, okrušen od krogel, se mu je naglo bližal. Tu, kjer je nekaj krvavih madežev, se bo nehal njegov svet... Ta misel ga je stisnila, da se je še bolj sključil. Poveljujoči višji oficir KNOJ mu je dejal:

«Gospod Rupnik! Sedaj pokažite, da ste res general!»

Nič ni odgovoril, le hrbet je zravnal in se zazrl v sivino neskončnosti. Zdelo se mu je, da vidi ogromne množice, ki se vale in zgrinjajo okoli njega... to so slovenski kmetje, delavci in inteligenca... njegova vojska, ki jo vodi njegov sin Vuk... Množica ga pozdravlja, mu kriči in mu vpije: «Živel general Rupnik! Naj živi naš vodja!...»

Prispel je do stene. Obrnil se je in se zagledal v cevi, naperjene naravnost vanj.

Kar je imel moči, je kriknil:

«Naj živi slovenski narod!»

In imel je občutek, da je končal slavnosten zbor...

Salve ni več slišal, zdrsnil je v praznino.

10

Od vseh, ki so stopali na zadnjo pot, se je gaulajter doktor Rainer počutil najmanj krivega. V zaporu se je zagovarjal, da je izvajal voljo führerja, ki je bil po navdihu višje usode poslan na svet, da povede nemški narod k zmagi, pa je bil po naključju premagan. On ni ničesar zagrešil. Tudi sedež oblasti je imel zunaj te pokrajine, v Celovcu, in ni kriv, če se vojaški in policijski vodje niso držali vojnega prava ter so počenjali reči, ki jih zmagovalci štejejo med zločine. Sicer pa so domači ljudje, domobranci in četniki, počenjali isto kot nemška vojska.

Kot pravnik je bil ogorčen, da sodijo voditeljem premagane države. Celo protestiral je proti tej nesramnosti, ki se je prvič pojavila v zgodovini človeštva.

So mar ljudje res tako nori, da mislijo, da bo s tem konec vojn? Države se zavoljo nekaj milijonov ljudi, pobitih v tej vojni, ne bodo odpovedale boju, tej naravni selekciji, ki je hkrati razvedrilo in pospešuje gospodarski napredek. Saj se ljudje množe kot podgane. Če se ne bi pobijali, bi prenapolnili zemljo in se izrodili.

Njegova predsmrtna tolažba je bila, da ne umira le za sedanjo, temveč tudi za bodočo Nemčijo. V sanjah se je vračal na shode, kjer so vihrale zastave in pele fanfare, kjer so se delile časti, ki spremljajo veliko politiko. V mislih je ostal führerju zvest, čeprav je klonil pred zasliševalci. Sam v sebi se je tolažil s führerjevim izrekom: «Čim bolj vas bodo sovražili, tem bolj vas bodo spoštovali.»

Na procesu pa je spoznal, da svet tako tovraži nemške voditelje, da morajo umreti. Je bil njegov trud zaman? Naložili so mu, da napravi to deželo nemško, bil je zgodovinski vzvod, ki naj bi bil spojil Severno morje z Jadranom...

Stopal je na morišče. Kaj bo zdaj, ko jih ne bo več? Svet se bo vrtel dalje in opičji ples se bo nadaljeval brez njihovega reda. Ljudje, trdi kot Kruppovo jeklo, so samo enkrat zablesteli kot bajoneti v soncu in zdrsnili z odra. Škoda, da narod ni zdržal dlje in se ni boril bolje..

Podredil se je božji previdnosti. Pred obličjem smrti se je skušal ogniti posvetnim sodnikom. Nad njimi so višje sile. Te bodo odločile, ali bo nemški narod živel ali pa bo po tej izgubljeni vojni umrl. Če bo po tej vojni živel bolje kot prej, naj on, Rainer, umre brez kesanja. Če bo živel slabše, potem naj nacistom oprosti... poskusili so in spodletelo jim je...

Šele pod vislicami se je spomnil, da ima ženo in kopico otrok. Zaman si je prizadevala, celo prek Vatikana, da bi ga pomilostili. Kako naj bi ga, ko je v tej vojni poginilo od njihovega orožja toliko očetov in otrok...

Obstal je negotovo. Vse, kar je mislil, se je razblinjalo v oblakih... Pogledal je v sonce in objela ga je tema. V njem ni bilo več ponosa in oholosti. Vse se je preokrenilo. Vdano je sklonil glavo, ko mu je padla za vrat zanka. Po licih so se mu ulile solze in nenadoma se mu je zazdelo vse laž, kar je pred tem mislil. Da bi prišel do drugih sklepov, mu ni bilo dano. Na vratu je začutil prijem, kot bi ga stisnile klešče, in misel mu je zamrznila...

11

Doktor Hacin si je med potjo k vislicam snel očala in jih obrisal. Zdaj svet ni bil več meglen in obrisi predmetov so se spet zaostrili. Vojaki in policija so bili razvrščeni podobno ko takrat, ko so obešali doktorja Kanteta. Zazdelo se mu je, ko da gre zanj in da je povabljen k neki posebni predstavi, kjer bodo obesili nekoga drugega. V zaporu je lagal in zanikal vse, kot lahko laže samo policijski šef z dolgoletno prakso v službi različnih gospodarjev. Delal se je uradnika, ki je, vdan krščanski stvari, izvrševal voljo in želje svojega vodstva. Upiral se je zasliševalcem in sodnikom, jih obtoževal in zanikal tudi reči, ki so mu bile dokazane s pričami. Na zunaj je bil močan in bojevit kot prvi Kristusovi apostoli, znotraj pa je bil že razžrt od razočaranja. V vlogi, ki si jo je bil izbral, se je počutil bedak. Izdali so ga njegovi somišljeniki, ki jim je dolga leta delal usluge, jim dajal poročila in jim omogočal, da so jih Nemci pustili pri miru čakati na Angleže. Celo škof ga je razočaral in izdal, mirno ga je žrtvoval kot odsluženega psa... Zameril je tudi Angležem. Hranili so ga z obljubami, dokler ni povedal vsega, kar bi jim lahko koristilo. Šele ko so ga ožeti kot limono, je spoznal, da je izgubil igro. Odvrgli so ga na smetišče. Dovolj se je spoznal na karte, ki so mu bile edina strast, pa je v glavni igri, ko je šlo za vse, zaigral na napačno...

Naj se konča to noro življenje, si je mislil marsikatero prečuto noč. Saj je pet let dobival anonimna grozilna pisma in živel v neprestanem strahu, izza katerega vogala bo počilo in kateri od njegovih navideznih prijateljev ga bo ustrelil v hrbet.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

31. maja 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO SKLEPU SKUPINE «OFICIALS»

Skrajneži organizacije IRA zavračajo pobudo za premirje

V eni sami noči 25 spopadov in atentatov
Padla je 349. žrtev v skoraj triletnem boju

LONDON, 30. — Včeraj ponoči so zabeležili v Belfastu kar 25 oboroženih spopadov; kar v 13 spopadih so bili zapleteni angleški vojaki. Tak je bil dejanski odgovor skrajne struje organizacije IRA — «provisionals» — ki se noče sprijazniti z miroljubnejšo potezo zmernejše struje organizacije, tako imenovanih «oficials», ki je napovedala premirje za nedoločen rok.

Sklep struje «oficials», da preneha z boji in atentati je v določeni meri izraz precejšnjega nezadovoljstva v vrstah katoliških severnih Ircev. Obe struji sicer zasledujeta iste cilje: izpustitev na svobodo ljudi, ki so zaprti zaradi domnevne dejavnosti v korist IRA, amnestija, umik angleških čet iz katoliških četrti ter izjava o angleških namerah glede umika vojaških sil iz Ulstra. Razlike med obema strujama zadevajo metode in načine boja proti angleškim silam in seveda tudi ulstrskim protestantom, ki so do včeraj držali vso oblast v svojih rokah.

Potem, ko je zvedel za sklep struje «oficials» glede premirja, je neki glasnik levičarske struje izjavil dobesedno: «Nič se ne bo spremenilo». Preteklost dokazuje, da je to res, ker so do sedaj zabeležili en sam primer premirja, kar se je zgodilo, ko so ga napovedali «provisionals». Vse to dokazuje, da struja «oficials» ne pomeni mnogo na področju gverile ter je zato njen sklep skoraj nepomemben.

Tudi angleška vlada je zelo previdna. Minister za Severno Irsko v londonski vladi William Whitehall je izjavil, da vlada sprejema z zadovoljstvom vsako pobudo za pomiritev, pristavil pa je, da bo treba počakati na nadaljnji razvoj dogodkov. O tej zadevi se je Whitehall pogovarjal z ministrskim predsednikom Edwardom Heathom. Na vsak način so bile njegove uradne reakcije na pobudo struje «oficials» zelo previdne.

Tudi v protestantskih krogih niso nič kaj navdušeni na to pobudo. Leader gibanja protestantskih skrajnežev William Craig je izjavil, da pobuda struje «provisionals» nima nobenega konkretnega pomena. Pristavil je, da je namenjena katoliškim četrtim v Londonderryju, «kjer živi mnogo ljudi, ki so se naveličali gverile in ki jih IRA skuša spet pritegniti k sebi».

Na drugi strani je Gerry Fitt, ki je eden od voditeljev ulstrske socialdemokratske stranke (laburistične), katoličan in republikanec, izjavil, da pomeni pobuda za prenehanje sovražnosti prvi korak na poti popolne pomiritve. Brian Faulkner, bivši ulstrski ministrski predsednik (protestant) pa je izjavil, da se bo prepričal, da je konec nasilja, šele kadar bodo prenehali bombni atentati in uboji.

Zadnji dogodki dokazujejo, da v Severni Irski ne bo miru dokler ne bo pristala na to zamisel levičarska struja «provisionals». Kot smo že omenili, je bila pretekla noč polna spopadov. Dva civilista sta zgubila življenje, en angleški vojak pa je bil huje ranjen, ko je neka vojaška patrulja vdrla v katoliško četrt, kjer je prišlo do dveh eksplozij. Domnevajo, da so bile te eksplozije le vaba za angleške oborožene sile. Neki drugi oddelek angleške vojske pa je vdrl v katoliško četrt Ardoyne v Belfastu, kjer je iskal Martina Heenana, ki je eden od odgovornih voditeljev struje «provisionals».

Angleške oblasti niso do sedaj še ugotovile identitete ene od civilnih žrtev sinočnjih spopadov. Gre za nekega moškega, ki je bil prerešetan od strelov avtomatskega orožja. Moški je že 349. smrtna žrtev skoraj triletnih spopadov v Ulstru.

Zicari in Ottone pri državnem pravdniku

MILAN, 30. — Namestnik milanskega državnega pravdnika dr. Riccardelli, ki skupaj z dr. Violo vodi preiskavo o umoru komisarja Calabresija, je danes zjutraj zaslišal odgovornega urednika časnika «Corriere della sera» Pietra Ottoneja in kronista Zicarija. Ta je obtožen, da je kršil tajnost preiskovalnega postopka, ker je 23. maja objavil članek z naslovom «Calabresijev zločinec je pozabil dežnik» Po objavi tega članka je dr. Riccardelli odredil preiskavo vseh italijanskih listov in časnikarskih združenj.

Po zaslišanju je Zicari izjavil, da so vesti, ki jih je navedel v članku, sad njegove osebne preiskave. Časnikar ni hotel povedati imen obveščevalcev in se je skliceval na člen 2 zakona o ustanovitvi časnikarske zbornice, ki predvideva profesionalno tajnost.

Orjaški teleskop

MOSKVA, 30. — Sovjetska zveza bo v kratkem imela zelo velik teleskop, s katerim bodo znanstveniki lahko opazovali najbolj oddaljene zvezde, na robu naše galaksije. Tiskovna agencija Tass je sporočila, da bo ogledalo tega orjaškega teleskopa, ki bo največji na svetu, imelo šestmetrski premer. S to napravo bodo astronomi lahko opazovali zvezde, ki so oddaljene tudi 10 milijard svetlobnih let našega planeta.

Po papeževem nagovoru predstavnikom Marijinih družb

Ponovna ugibanja o odstopu Pavla VI.

Magnetofonski posnetek govora dopušča določene dvome

VATIKAN, 30. — V zadnjih dneh je dnevni tisk objavil vesti glede možnosti, da bi papež Pavel VI. odstopil s položaja vrhovnega poglavarja katoliške cerkve. Ker so bile te vesti v določeni meri izvite iz trte, je Vatikan danes objavil celotno besedilo papeževega govora 14. t.m. v avdienci predstvnikom Marijinih družb.

V svojem govoru je papež Pavel VI. omenil težave cerkvene hierarhije v današnjih časih ter je izrazil upanje, da bodo člani Marijinih družb razumeli te težave. Ta cerkev (pri tem je mislil na hierarhijo) — je dejal papež — ni prav posebno priljubljena pri javnem mnenju, toda ljubil jo je Kristus. Ustvaril jo je prav Gospod in ne jaz». V naslednjih odstavkih je papež podal nekaj izjav, ki so nekaterim komentatorjem dale slutiti, da se bo znebil bremena ter s 75. letom (v septembru letos) odstopil s svojega visokega položaja: «Prav gotovo ni lahko in niti prijetno nositi določene odgovornosti in bremena. Toda Gospod je rekel: Ti boš apostol in na tebi bom zgradil svojo cerkev ...to je breme cerkve. Lepo bi bilo znebiti se tega bremena in reči.... Tega nočem.... In vi, ki ste tam, ali ne morete priskočiti na pomoč?»

Če se to besedilo papeževega govora, ki je bil posredovan po magnetofonskem posnetku vatikanskega radia, skrbno preuči, se pravzaprav ne more najti nobenega argumenta, ki bi kazal, da papež ne namerava zapustiti svojega najvišjega odgovornega mesta v katoliški hierarhiji. Res pa je, da papež svojega govora ni vnaprej pripravil in da je bil ta namenjen predstavnikom Marijinih družb, ki delujejo pod vplivom jezuitov.

Vesti o domnevnem papeževem odstopu se občasno ponavljajo od zaključka koncila «Vatikana II.» Tedaj je sam papež priporočil, naj škofje odstopijo, ko dopolnijo 75. leto starosti.

V teh dneh se je razširila še vest, da v Vatikanu pripravljajo nov dokument o poenostavitvi postopka za razveljavljenje zakonskih zvez. Tudi v tej zvezi je prišel iz Vatikana demanti, češ, da ne gre za nikakršen nov «Motu proprio» Pavla VI., ker je še vedno v veljavi tisto, kar je papež predpisal s svojim lanskim dokumentom, ki je imel naslov «Causas matrimoniales». Že tedaj se je sv. stolica odpovedala prejšnjim privilegijam ter je dopustila, da škofje samostojno odločajo o teh vprašanjih. Svetovala jim je le, naj v posebno težkih primerih vprašajo za nasvet kongregacijo za zakramente.

Pri tem je treba pripomniti, da je Vatikan spremenil svoje stališče do zakonskih zvez skoraj sočasno z odobritvijo zakonskega predloga Fortuna - Baslini v italijanskem parlamentu. Današnje govorice o poenostavitvi cerkvenih postopkov za razveljavljenje zakonskih zvez pa spadajo v časovni okvir pobude nekega demokristjanskega poslanca, da se zakon Fortuna - Baslini o zakonski razvezi razveljavi.

Srečanje gledaliških amaterjev sklenjeno

VELENJE, 30. — Z zaključnimi pogovori se je v nedeljo dopoldne v hotelu Paka v Velenju končal XV. jubilejni festival amaterskih gledališč Slovenije, na katerem se je s svojimi uprizoritvami predstavilo osem amaterskih skupin. Na sobotni dopoldanski letni skupščini Združenja gledaliških skupin Slovenije, v katerega je včlanjenih 117 skupin iz Slovenije, Trsta in avstrijske Koroške, sta predsednik Janez Karlin in tajnik Marjan Belina podala izčrpno poročilo o dosedanjem delu združenja, rezultatih in težavah slovenskega amaterizma ter za sklep začrtala nekaj poglavitnih smernic za prihodnjo sezono. V ta okvir gre omeniti tudi skrb, ki si jo je Združenje prevzelo do zamejskih amaterskih gledališč, še posebej pa do Slovenskega amaterskega gledališča v Trstu.

V dokaj pestri razpravi je sodelovalo veliko delegatov, med katerimi tudi predsednik tržaškega SAG Sergej Verč, ki je uvodoma naglasil težave, ki jih ima tržaško gledališče pri izvajanju svojega dela ter dalje govoril o možnosti konkretnejših stikov in sodelovanja med SAG in Združenjem ter drugimi amaterskimi gledališči v Sloveniji.

Letne skupščine sta se poleg občinskih zastopnikov Velenja udeležila tudi član predsedstva republiške konference SZDL Franc Kimovec - Žiga in predsednik ZKPO Slovenije Ivo Tavčar.

TRŽAŠKI DNEVNIK

NOVO SKLADIŠČE OROŽJA NA TRŽAŠKEM

Šestnajst ročnih bomb pod cesto pri Obelisku

Bombe so nove: iz leta 1964

Spet bombe na Krasu! Predvčerajšnjim so agenti openskega komisariata odgovorili na telefon, ki je vztrajno brnel. Zaslišali so glas nekega mladega človeka, ki jim je zašepnil: «Na cesti za Opčine, blizu tračnic openskega tramvaja, je torba polna bomb». V openskem komisariatu so očitno vedeli, da je prav istega dne bila napovedana serija hišnih preiskav na domovih in sedežih izvenparlamentarnih skupin, tudi desničarskih. Šli so torej k državni cesti št. 58 in našli, nekako sredi poti od Obeliska do Frlugov odprtino pod cestnim robom, v katero je nekdo skril torbo polno ročnih bomb.

Gre za zeleno plastično torbo z dvema ročajema, ki jo je lastnik zaprl z žabico. Bila je na dnu cevi za odtok deževnice. Podčastnik Paronuzzi in policist Pagana sta torbo najprej odnesla na travo, tu sta jo previdno odprla in odkrila v njej šestnajst ročnih granat najnovejše izdelave (leta 1964). Bombe so bile zavite v «Piccolo» z dne 8. decembra 1971, zraven pa je bil še drug časopis — «Piccolo» z dne 12. decembra 1971.

Bombe so popolnoma nove in uporabne. Verjetno jih je lastnik odvrgel le pred dnevi, ker bi se sicer zaradi odtekajoče deževnice pošteno zmočile.

Agenti openskega komisariata so nemudoma uvedli preiskavo, da bi odkrili kdo jih je skril v odprtino pod cesto.

Seveda se to odkritje vključuje v zaporedje odkritij drugih skladišč bomb in orožja, ki ga ni težko povezati s prevratniško dejavnostjo raznih fašističnih skupinic in predvsem v Trstu. Spomnimo se samo odkritja enakega števila bomb v kleti stanovanjske hiše v Ul. D'Alviano 32, kjer stanuje, med drugimi, znani fašist Franco Neami. Ali najdbe skladišča razstreliva v Nabrežini.

Posebno zaskrbljujoče je dejstvo, da so bombe iz leta 1964. Take bombe ima namreč samo vojska, nihče drug, saj ne gre za vojne rekvizite, ki jih strasten zbiralec lahko najde v jamah ali drugje. To so nove ročne bombe, ki jih je nekdo prejel iz vojaških krogov. Kdo je to? Iz katere vojašnice so prišle te bombe? Kdo daje prevratnežem bombe, ki so last vojske in bi jih morala vojska skrbno beležiti v svoje registre?

Je morda naključje, da se tudi v okolici Opčin, točneje med streliščem in Repnom vežbajo polvojaške skupine črnosrajčnikov, s katerimi hodi neki «maggiore», kot ga imenujejo njegovi škvadristi? Zakaj openski policisti ne pokukajo v tej smeri?

Javnost se tudi boji, da bo — kot doslej — tudi najdba teh ročnih granat, ki jih lastnik ni zbiral zgolj iz ljubezni, šla v pozabo. Sploh se to prepogosto dogaja. Še vedno čakamo, kdaj bodo odkrili lastnike nabrežinskega skladišča bomb in razstreliva, ali lastnike municije pri Bazovici.

Javnost vsekakor zahteva, naj se stvar razčisti čimprej. Policija mora odkriti krivce, saj ima na razpolago tako organizacijo in tehnična sredstva, ki ji to omogočajo.

Miljski občinski odbor za mir v Vietnamu

Miljski občinski odbor je na svoji zadnji seji razpravljal o nevarnem položaju v Indokini in zaostritvi ameriške agresije proti vietnamskemu ljudstvu ter je odobril protestno resolucijo proti sedanji politiki ZDA. Občinski odbor zahteva, naj italijanska vlada posreduje za prenehanje bombardiranja in za odpoklic tujih vojaških sil iz Vietnama in za začetek pogajanj. Poleg tega poudarja nujnost, da italijanska vlada prizna demokratično republiko Vietnama.

Na prvi točki dnevnega reda prihodnje seje občinskega sveta bo vprašanje solidarnosti z vietnamskim ljudstvom.

Štipendije za jezikovno izpopolnjevanje

Tržaška trgovinska zbornica razpisuje natečaj za podelitev dveh štipendij v višini 150.000 lir dvema slušateljema Visoke šole sodobnih jezikov na tržaški univerzi. Štipendiji veljata za akademsko leto 1971-72. Na natečaj se lahko priglasijo vpi študentje do 26. leta starosti, ki lahko sani vsaj v drugi letnik, ki dosedadokažejo dober uspeh pri dosedanjem študiju in katerih gmotno stanje opravičuje predvideno pomoč.

Prošnje na kolkovanem papirju je treba nasloviti na trgovinsko zbornico, ki jih bo sprejemala najkasneje do 30. junija 1972 do 12. ure. Prošnji je treba priložiti potrdilo o vpisu, o opravljenih izpitih in ustreznih ocenah, družinski list in davčno potrdilo, sestavljeno na posebni poli, ki je na razpolago pri upravi vseučilišča ter navedbo kraja in študijskega programa, ki ga prosilec namerava uresničiti s pomočjo štipendije, ter morebitne druge listine, ki bi jih slušatelj nameraval ob tej priliki uveljaviti.

Prispele prošnje bo pregledala petčlanska komisija, ki jo bo imenoval predsednik zbornice. Pri nakazovanju štipendij bo komisija upoštevala vsebino omenjene dokumentacije.

Pri EZIT prosto mesto raznašalca-šoferja

Neodvisna ustanova za industrijsko cono je razpisala natečaj za mesta raznašalca - šoferja. Na natečaj se lahko priglasijo moški stari od 18. do 32. let z obvezno izobrazbo. Prošnje je treba poslati na ustanovo (Trst, Ul. Caboto 14) najkasneje do 15. junija 1972. Pojasnila daje tajništvo ustanove, in sicer dnevno od 9. do 13. ure.

Našli so truplo mladega utopljenega pomorščaka

Včeraj sredi popoldneva so gasilski potapljači ob podpori agentov pomorske policije potegnili iz globine 20 m nedaleč od liberijskega tankerja «Atlantic Universe» truplo 18-letnega pomorščaka grške narodnosti Andreasa Doxopulosa. Mladi pomorščak je namreč predvčerajšnjim skočil s palube ladje, kjer je bil vkrcan, v morje, da bi se nekoliko osvežil. Ob dotiku z mrzlim morjem pa mu je verjetno postalo slabo in je utonil. Šele po dolgem iskanju so našli njegovo truplo, katerega so prenesli v mrtvašnico splošne bolnišnice.

MEDTEM KO JE ŠOFER MENJAVAL PRELUKNJANO PNEVMATIKO

DRZNA TATOVA SUNILA TORBO POLNO DENARJA

Trije roparji odnesli štiri milijone iz banke v vasi Locate blizu Milana - Mladenič oropal trgovsko podjetje Reina v Milanu - Policija aretirala 19-letnega roparja

MILAN, 30. — Kronisti, ki se ukvarjajo s črno kroniko so imeli danes v Milanu polne roke dela, saj jim tatovi in roparji niso «dovolili» oddiha. Drzna tatvina, dva ropa in ponesrečen poskus ropa so «problemi» s katerimi so se morali ukvarjati časnikarji in policija.

Prva žrtev malopridnežev je bil uslužbenec Ljudske banke iz Bergama, ki je prišel v milansko podružnico, da bi dvignil 10 tisoč dolarjev, 28 tisoč frankov in šop vrednostnih papirjev za osem milijonov lir vrednosti ter jih odnesel v glavni sedež bančnega zavoda.

Uradnik je spravil denar v torbo, ki jo je položil na sedež blizu sebe in se je odpeljal v Bergamo. Ni še prevozil kilometer poti, ko mu je neznan motorist namignil, da mu je počila pnevmatika. Uradnik, 41-letni Attilio Fedruzzi, je ustavil svoje vozilo in je odprl prtljažnik, da bi zamenjal kolo. Tedaj se je avtomobilu približal neznanec, ki se je bliskovito polastil dragocene torbe, skočil na zadnji sedež motornega kolesa in se v trenutku oddaljil s pajdašem. Zbegani uradnik je začel kričati. Prihiteli so agenti cestne policije, ki so bili v bližini. Začeli so zasledovati tatova, vendar brez uspeha. Malopridneža sta izkoristila promet in sta zbežala zasledovalcem, ki jima niso utegnili slediti z avtom v veliki gneči.

Trije roparji so danes odnesli približno 4 milijone lir iz podružnice milanske kmečke banke v vasi Locate, 13 km daleč od Milana.

Pred banko se je ustavil avtomobil vrste «alfa romeo 1750» iz katerega so izstopili trije roparji. Z orožjem v roki so vdrli v banko in so prisilili uslužbence, da so jim izročili denar. Neznanci, ki so imeli zakrinkane obraze so nato pohiteli v avto, v katerem jih je čakal četrti član tolpe s prižganim motorjem. Alfa je nato z vso naglico odbrzela proti Milanu.

Takoj po odhodu roparjev so uslužbenci stekli na cesto, da bi dali alarm. Mimoidoči avtomobilisti so skušali zasledovati roparje, vendar ti so bili že predaleč.

V blagajno trgovskega podjetja Reina v Ulici Domodossola v Milanu je danes zjutraj vdrl mlad ropar, ki je z revolverjem v roki prisilil blagajnika, da mu je izročil ves denar. Mladenič je malo prej izstopil iz avtomobila «fiat 125», v katerem ga je počakal pajdaš s prižganim motorjem. Neznanec je verjetno dobro poznal razporeditev uradov v podjetju, ker se je brez oklevanja podal v blagajno, kjer je z orožjem prisilil uslužbenca, da mu je izročil denar. Nato se je hitro oddaljil, preden je lahko blagajnik obvestil o ropu svoje delovne tovariše.

Policija je danes aretirala 19-letnega Daria Gentileja, ki je skušal oropati 52-letno Luciano Qualio.

Mladenič je skupno s pajdašem, kateremu se je posrečil beg, pozvonil na vrata stanovanja Qualie. Z orožjem v roki je ukazal ženski, naj mu izroči denar. Gospa je prestrašena zbežala na balkon, kjer je začela kričati. Posredovali so nekateri sostanovalci, ki so ustavili mladeniča in so ga izročili policiji. Drugemu roparju pa se je posrečilo zbežati.

Priznanje Jugoslaviji za učinkovito zatrtje črnih koz

BEOGRAD, 30. — Od desetih držav, v katerih so se letos pojavile črne koze je Jugoslaviji edino uspelo hitro in učinkovito zatreti to bolezen. To je med drugim ugotovljeno v poročilu, ki ga je glavni ravnatelj svetovne zdravstvene organizacije dr. Candau podal na letnem zasedanju te organizacije, katere se je udeležil tudi predsednik jugoslovanske komisije za sodelovanje z svetovno zdravstveno organizacijo dr. Jakovljević.

Po besedah Jakovljevića so uspeh jugoslovanske zdravstvene službe v borbi proti črnim kozam visoko ocenili tudi drugi delegati med drugim iz ZDA, ki je dajal, da se vse države morejo zahvaliti Jugoslaviji za ukrepe, ki jih je podvzela in ki so omogočili, da državljani ZDA lahko že v začetku maja brez omejitve potujejo v Jugoslavijo in druge evropske države.

Upor v ameriškem zaporu

PATERSON (New Jersey), 30. — Približno 100 jetnikov se je danes uprlo v zaporu v grofiji Passac. Kaznjenci, po večini Portorikanci in Afroameričani, so ujeli direktorja kaznilnice in šest paznikov.

Zapor so zgradili leta 1957 za 271 jetnikov, danes pa je v kaznilnici zaprtih 400 ljudi. V zadnjih časih so v tem zaporu izbruhnili številni neredi, ker so jetniki protestirali zaradi prenatrpanih celic, nezadostne hrane in mučenja.

Voditelji družbe Fiat obtoženi, da so uvedli obveščevalno službo

NEAPELJ, 30. — Namestnik neapeljskega državnega pravdnika dr. Ivan Montone je danes zaključil preiskavo o obveščevalni službi največjega italijanskega podjetja Fiat. Škandal je izbruhnil julija lani, ko je delavec zaposlen v tovarni tožil upravo, ker ga je nenadoma odpustila. Turinska pretura je uvedla preiskavo in odkrila, da je podjetje imelo posebno obveščevalno službo in arhiv s podatki vseh uslužbencev. V teh podatkih je bilo vključeno politično prepričanje vsakega zaposlenega, pa tudi dogodki iz zasebnega življenja. Najhujše pa je bilo odkritje, da je obveščevalna služba tovarne izpopolnjevala arhiv z informacijami, ki so jih dajali karabinjerji in agenti javne varnosti. Kaže, da so ti za svoje usluge dobivali tudi ustrezen honorar. Govori se tudi, da je dr. Montone zbral precej dokaznega gradiva.

Kot smo že omenili je preiskavo začela turinska pretura, nato pa so postopek poverili neapeljskemu pravdništvu.

Med obtoženci so številni karabinjerji in agenti javne varnosti ter kopica najvišjih funkcionarjev tovarne Fiat. Gre za podpredsednika družbe Gaudenzia Bona, generalnega direktorja Nicoloja Gioie, za šefa urada za osebje Umberta Cruttico, bivšega generalnega direktorja Giorgia Garina, člana upravnega sveta Alda Ferrera in šefa obveščevalne službe Maria Celerina. Vsi so obtoženi korupcije, dejanj, ki so nasprovale njihovim pristojnostim, kršenja tajnosti in nedovoljenega poizvedovanja.

PO VESTEH IZ KRALJEVSKE PALAČE

Vojvodinja Windsorska ne odpotuje v London

Kaže, da ji je zdravnik prepovedal potovanje - Kaj bi se zgodilo, če bi se prestolonaslednik zaljubil v buržujsko dekle?

LONDON, 30. — Vojvodinja Windsorska ne bo sledila moževemu truplu v London. Soprogova smrt jo je tako potrla, da ji je zdravnik odsvetoval potovanje v britansko prestolnico, da bi lahko prisostvovala uradnemu pogrebu, ki bo v ponedeljek. Vojvodinja bo dopotovala v London v petek, če ne bo prišlo do ponovnih odpovedi.

Vest je sporočil dvorni tiskovni urad. Sporočilo potrjuje govorice o bolezni Wallys Simpsonove, ki vse te dni ni odgovarjala na telefon in ni hotela sprejeti nikogar. V Londonu pa se govori, da gre za «diplomatsko» bolezen, to se pravi, da se je vojvodinja skušala na ta način izogniti bivanju v kraljevski palači. Ni izključeno, da bo Simpsonova še enkrat odpovedala svoje potovanje v britansko prestolnico in se pri tem ponovno sklicevala na svoje zdravstveno stanje.

Wallys Simpson je postala Windsorska vojvodinja pred 36 leti, ko se je poročila z bivšim kraljem Edvardom VIII. Ta se je odpovedal prestolu, da bi jo lahko poročil. V vseh teh letih se je kraljevska družina vedno izognila srečanju s Simpsonovo. Zato se je bivši kralj izselil v Francijo v prostovoljno izgnanstvo.

Mogoče bo vojvodinja dopotovala v petek v London, ko bodo pokopali bivšega kralja v parku windsorskega gradu, ni pa izključeno, da bo prisostvovala le uradnemu pogrebu, ki bo v ponedeljek.

Kraljica Elizabeta, kljub žalovanju za pokojnim stricem, se ni odpovedala svojih obveznosti. V prejšnjih dneh so se v Londonu širile govorice, da se kraljica ne bo udeležila vseh uradnih svečanosti, danes pa je dvorni tiskovni urad sporočil, da žalovanje ne bo vplivalo na delovni program kraljice. Londonski tisk je v tej zvezi objavil tudi sliko Elisabete in njenega soproga, ko sta nagrajevala zmagovalce na konjskih dirkah.

Kaj bi se zgodilo, če bi se prestolonaslednik princ Karel zaljubil v buržujsko dekle, ki bi bilo poleg tega še dvakrat razporočeno? Vprašanje si je zastavil londonski dnevnik «Sun», ki je poveril trem svojim urednikom nalogo, da izvedejo majhno anketo in po možnosti odgovorijo.

Kaže, da bi se moral tudi prestolonaslednik ravnati po stričevemu zgledu, če bi se zaljubil v dekle, ki ne bi imelo v svojih žilah «plave krvi». Taki poroki bi se najbolj upirali anglikanska Cerkev in vlada, ki sta že pred 36 leti postavili svoj veto Edvardu VIII.

Zastopnik canterburyjskega nadškofa je izjavil časnikarjem, da Cerkev še vedno nasprotuje razporoki in bi zato ne dovolila, da bi se prestolonaslednik cerkveno poročil z razporočeno žensko. Vlada pa bi nasprotovala taki poroki iz drugih razlogov. Britanski državniki sicer soglašajo, da bi bilo danes ljudstvo veliko bolj naklonjeno taki poroki, dodajajo pa: «Če postane kralj podoben vsem ostalim smrtnikom, se bodo ti vprašali čemu jim je kralj sploh potreben». Če pa bi se prestolonaslednik odločil za ljubezen in bi se odpovedal kroni?. «Dva primera odpovedi v manj kot 40 letih bi bila verjetno zelo usodna za britansko monarhijo,» odgovarjajo državniki.

Problem je v Angliji precej aktualen, ker skandalistični tisk malone vsak dan poroča o ljubavnih avanturah princa Karla.

Londonski časnik je ob koncu postavil svojim čitateljem vprašanje: mislite, da bi se moral Karel odpovedati naslovu? Vsak odgovor bodo nagradili z enim funtom šterlingom (1.500 lir).

Novi dokazi o življenju v vesolju

MELBOURNE, 30. — Kaže, da so štirje avstralski znanstveniki odkrili v vesolju molekule organske snovi, kar bi potrjevalo domnevo, da življenje ni nastalo le na našem planetu.

Znanstveniki so sporočili, da so odkrili oblak Formaldimine, ki je bil vključen v večji oblak nekega drugega plina. Kaže, da je v vesolju veliko organskih molekul posebno v področju, kjer še nastajajo zvezde in planeti. To naj bi potrjevalo domnevo, da bi se na takih planetih razvilo življenje osnovano na ogljiku (torej podobno zemeljskemu).

Obvezno cepljenje proti tuberkulozi

RIM, 30. — Ministrstvo za zdravstvo je danes sporočilo, da bo kmalu stopil v veljavo zakon, ki predvideva obvezno cepljenje proti tuberkulozi. Predstavnik ministrstva je dodal, da je višji zdravstveni svet na seji dne 25. maja odobril predlog ministra.

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 31. MAJA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Radio za šole; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.50 «I solisti di Aquilani»; 19.10 Higiena in zdravje; 20.20 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 21.30 Glasba po svetu; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Gostilničar; 16.20 Ljudje in predmeti.

KOPER

7.30, 8.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.15, 23.15 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 10.25 Dalmatinske popevke; 11.30 Orkestri; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Glasba iz Romagne; 14.05 Kulturna oddaja; 14.15 Glasbena oddaja; 15.40 Zabavna glasba; 16.00 Prenos RL; 16.30 Od Triglava do Jadrana; 17.00 Primorski dnevnik; 17.20 Iz priljubljenih oper; 18.10 Vaši pevci; 18.30 Današnji gostje; 19.00 Srebotnjakova glasba; 19.30 Plošče; 20.30 Prenos RL; 23.15 Pop jazz; 23.35 Komorna glasba; 24.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.20 Zaključek radijskih šolskih oddaj; 12.10 Plošče; 13.20 Zgodovina ital. popevke; 14.00 Veselo popoldne; 15.45 Kolesarska dirka po Italiji; 16.15 Za vas mlade; 18.20 Kako in zakaj; 19.30 Plošče; 20.20 Koncert operne glasbe; 21.20 Radijska priredba; 22.20 Odhod in prihod.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta Tony Del Monaco in Diana Ross; 8.40 Operni odlomki; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Plošče; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40, 14.00 in 15.00 Plošče; 13.50 Kako in zakaj; 16.00 Draga RAI; 18.15 Plošče; 18.40 Vprašaj; 19.00 Spored z R. Palmierijem; 19.55 Kolesarska dirka po Italiji; 20.20 Odhod in prihod; 21.00 Srečanje petih; 21.50 Plošče; 22.40 Radijska priredba; 23.20 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Hartmannove simf.; 11.40 Ital. sodobna glasba; 12.20 Operni odlomki; 13.00 Medigra; 14.30 Martuccijev portret; 15.30 Duo Tipo - Specchi; 16.15 Radijska priredba; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Južnoameriška kultura; 21.00 Werbernova glasba.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Ital. sodobna glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.20 Pianist Franco Medori; 11.00 Medigra; 12.00 Glasba 19. stoletja; 12.30 Plošče; 13.30 Simf. koncert.

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 19.00, 20.30, 23.00, 24.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniški pozdravi; 10.25 Popevke in zabavne melodije; 11.20 Pri vas doma; 13.10 Iz jugoslovanske operne literature; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vasi do vasi; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 15.10 Poje moški zbor Svoboda; 15.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.40 Majhen popoldanski recital; 17.00 «Vrtiljak» 16.40 Z orkestrom Gerd Bauer; 18.10 Poletno glasbeno potovanje; 19.15 Igramo za vas; 19.45 Naš gost; 20.00 Lahko noč, otroci!; 21.00 Koncert Simf. orkestra RTV Ljubljana; 22.30 Lepe melodije; 23.15 S festivalov jazza; 00.05 Literarni nokturno; 00.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

10.50 TV v šoli; 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Oddaja za potrošnike; 13.30 Dnevnik; 14.00 Oddaja o pedagogiki; 15.30 Kolesarska dirka po Italiji; 17.00 TV za najmlajše: Igra stvari; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: Avtomobil in njegova prazgodovina; 18.30 Evropski dnevi; 19.15 Kulturna oddaja: Jazz v Evropi; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 V šoli, drugo nadaljevanje; 22.00 TV priredba: Arsen Lupin; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.10 Jaz in ...; 21.25 Evrovizijski prenos nogometnega srečanja Ajax - Inter.

JUG. TELEVIZIJA

9.20 TV v šoli: Svetovna meteorološka organizacija, liki revolucije, stare hiše, pravilni pripomočki, pesmi Jugoslavije, odprt laboratorij, prostornina teles; 18.50 TV film: Sebastjan in Mary Morgan; 19.15 Obzornik; 19.50 Jazz; 20.05 Na sedmi stezi; 20.30 Naš ekran; 21.00 Dnevnik; 21.30 Prenos nogometne tekme: Ajax — Inter; 23.25 Glasba iz studia B; 23.50 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

21.00 Otroški kotiček; 21.15 Poročila; 21.25 Prenos nogometne tekme: Ajax - Inter.

PO VESTEH IZ FRANCOSKE PRESTOLNICE

Martin Bormann živi in dela v Boliviji

Kaže, da se nacistični zločinec skriva v nekem samostanu

PARIZ, 30. — Po vesteh iz francoske prestolnice kaže, da je zloglasni Martin Bormann, bivša Hitlerjeva desna roka, še živ. Skupina Nemcev, ki živijo v Boliviji, je namreč zbrala obsežno dokumentacijo, ki jo je poslala Beathi Klarsfeldovi. Sodeč po teh dokumentih bi Bormann sedaj živel v Boliviji skrit v nekem samostanu, od koder bi vodil veliko trgovsko družbo.

Pater Avguštin, ime pod katerim se skriva Bormann, nadzoruje družbo «Esterella», ki ima svoje podružnice po vsej Južni Ameriki. Z bivšim nacistom naj bi sodelovali tudi njegovi bivši pajdaši kot so Klaus Altmann, ki je pred nedavnim priznal, da je Klaus Barbie, Adolf Hundhamme, bivši voditelj Hitlerjeve telesne straže, zet nacističnega maršala Leeba in bivši častnik gestapa Alfinse Sassen.

Za svoje trgovske posle si je Bormann kot vse kaže pridobil tudi izbornega goljufa, in sicer Paula Swenda, ki je med vojno vodil tako imenovano operacijo Bernhard, ko je finančno podprl tretji Reich z milijoni ponarejenih funtov šterlingov. Sodelovanje med Swendom in Bormannom se je baje začelo leta 1965, ko slednjemu ni uspelo, da bi prodal 95 ton zlata sumljivega izvora.

Kot trdijo avtorji dokumentacije, je imela družba «Esterella» v zadnjih časih genialne voditelje, ki so zasnovali in izpeljali zelo tvegan poslovni načrt. Prekupčevali so z vsakim blagom od orožja do ponarejenih potnih listov. Obveščevalci Klarsfeldove citirajo tudi točne podatke in okoliščine. Govori se namreč, da je Bormann kupil za švicarskega podjetnika Josefa Hieberja naslov bolivijskega konzulata. Ta dokument je bil strogo tajen in Klarsfeldova je dala kopijo le perujski vladi, ki je kmalu nato aretirala Altmanna.

Beathe Klarsfeld ima 33 let, je poročena in živi v Parizu. Oče njenega soproga je umrl v koncentracijskem taborišču. Odkar se je pred 13 leti preselila z družino v Pariz se je posvetila iskanju bivših nacističnih kriminalcev. Doslej je odkrila Barbija in kot vse kaže, tudi Bormanna.